

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

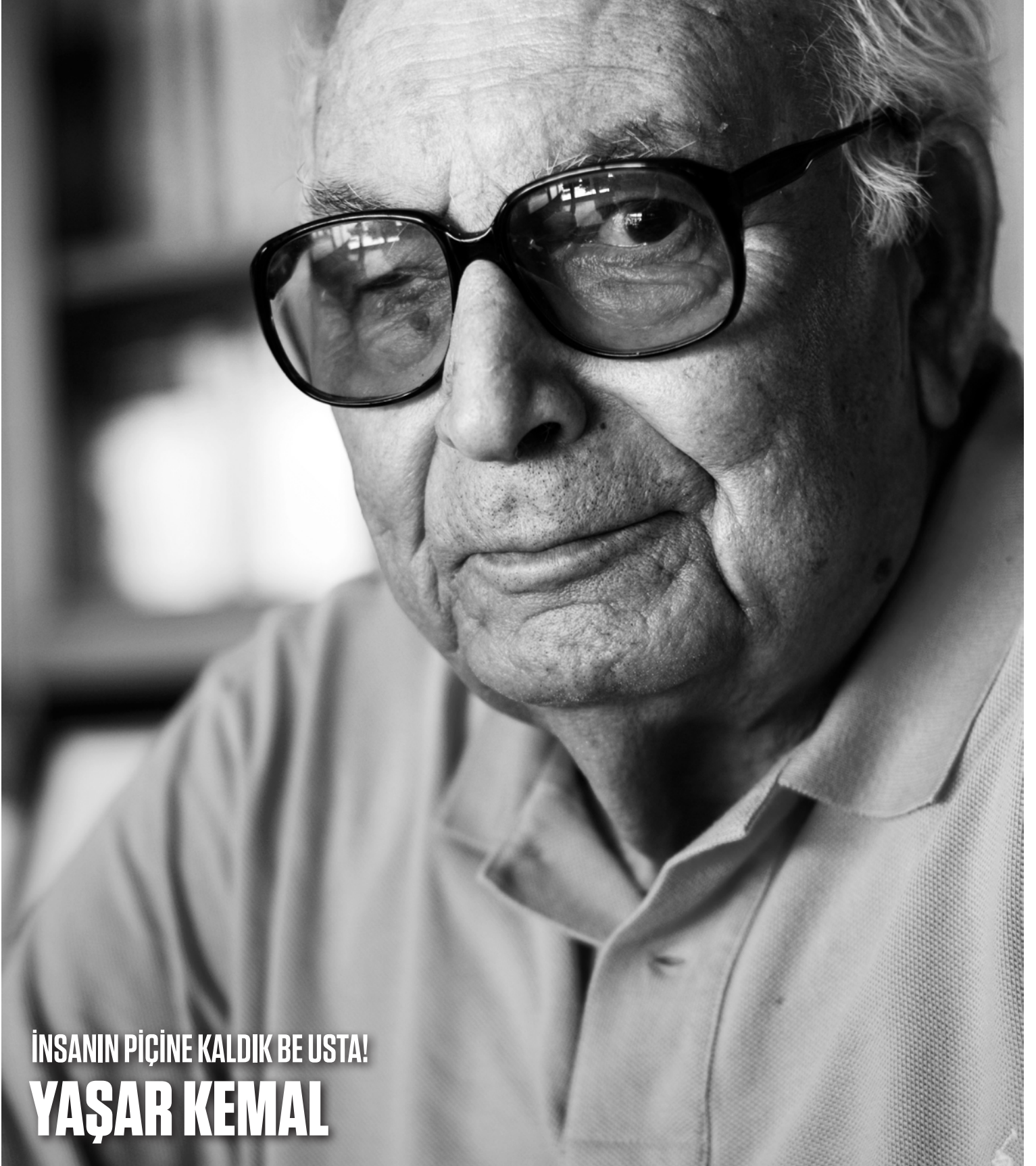
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İNSANIN PİÇİNE KALDIK BE USTA!

YAŞAR KEMAL

SERKAN **HAZAL** **ÖNER** **BÜŞRA** **OSMAN** **UMUT** **ÖZGÜR** **SERDAR**
KESKİN KAYA ERKAN PEKİN SONANT KURT ÇEVİK ORÇİN

ONUR ÜNLÜ'DEN

İTİRAZIM VAR

“BAYILIRIM BELAYA”

ŞİMDİ DVD'DE

“YAŞASAYDI DA GÖRSEYDİ BU GÜNLERİ” DİYE BİLMİYİ UMUYORUZ HÂLÂ

ÇOCUK YAŞLARDAN ÖLENE KADAR OKUYABİLECEĞİNİZ, HER YAŞINIZDA AYNI METİNDEN AYNI LEZZETİ ALABİLECEĞİNİZ KAÇ YAZAR VARDIR Kİ YERYÜZÜNDE? PEK AZDIR MUHTEMELEN, EN AZINDAN BİZİM BİLDİĞİMİZ KADARIYLA PEK AZDIR. YERYÜZÜNÜ KAFAYA TAKMADAN ülkemize döndüğümüzdeyse bu sayı ‘1’dir (yazı ile bir) bize sorarsanız. Geçen haftaki dergimizi yayına verdikten iki gün sonra ölüm haberini aldığımız Yaşar Kemal’dir o ‘1’ yazar da. Aksini iddia edenler çıkabilir, hatta arkasından atıp tutabilir bazıları, ama yılların birikimiyle zihnimizde yer etmiş ‘gerçek’ten bizi uzaklaştırmaları zor, neredeyse imkansız!

“Ağrı Dağı Efsanesi”ni sayfaları lime lime olana kadar elimizden düşürmediğimiz çocukluk günlerinden ‘şimdiki zaman’ın olanca kirliliğine uzanan yolda, Yaşar Kemal’in dokunup da ‘iyileştirmedigi’ insan yoktur diye düşünüyoruz. Her daim ezilenin yanında saf tutan, kötülükle işbirliği içinde olanlara sırtını dönen, metinlerindeki karakterleri her şeyden önce ‘insan’ olarak çizen ve ‘iyi’nin peşinde koşmaları için sayısız kulvar açan yazar, Anadolu’nun kültürel çeşitliliğini de bu resmin içine kondurup eşi benzeri olmayan bir bütüne ulaştı yıllar içinde. Bu bütün, yalnızca karakterleri ve durumlarıyla ya da onların yol haritalarıyla değil, diliyle de ‘kapsayıcı’ olmayı başardı, ki başta sözünü ettiğimiz ‘geniş yaş yelpazesi’ne başka türlü ulaşmak mümkün değildi.

Dokunup da iyileştiremediği yoktur dedik Yaşar Kemal için, ama bugünün Türkiye’sinde ona dokunmak bir yana uzaktan bile görmemiş (görmek istememiş) insanların hükümranlığı sürüyor. ‘İnsan’ diyoruz ama insanlığın yalnızca günahlarını ve kıyıcılığı almış bir anlayış bu. Yaşar Kemal’in arka kapağımızdaki ‘vasiyet sözleri’nden bir kelimeyi bile özümsememiş olanların ‘söz hakkı’nı kendilerinde görmeleriye tam anlamıyla absürt. Ama bu ‘düzen’ böyle buyuruyor, en azından şimdilik. Sessizliğe mahkum edilen ‘iyiler’e karşılık, onları daha da dibe yollamaya kararlı ‘kötüler’in hükmü okunuyor, fermanları dinleniyor, çirkinlikleri alkışlanıyor.

Yakın bir gelecekte “Keşke Yaşar Kemal yaşasaydı da görseydi bu günleri” diyebilmeyi umuyoruz hâlâ. Her geçen gün umudumuzu kırarak kırıla kırıla karşı karşıya kalsak da umut etmekten vazgeçmek istemiyoruz. ‘Kırlı savaşlar’la ayakta kalmaya çalışanların nefeslerinin tükendiğini görmek, “Benim kitaplarımı okuyanlar cümle kötülüklerden arınsınlar” diyen Yaşar Kemal gibi değerlerin nefes alıp verişleriniye güçlü bir şekilde hissetmek istiyoruz. Bunun için de okunmaktan lime lime olmuş Yaşar Kemal kitaplarına sarılıyoruz, başkalarının da sarılmasını sağlamaya çalışıyoruz...

** Bu sayımızda, Tunca Arslan’dan iki Yaşar Kemal yazısı okuyacaksınız. İlki, Arslan’ın köşesi “Trendeki Yabancı”daki “Ağrı Dağı Efsanesi” yazısı. İkincisi ise “Ölüm Kararı” bölümümüzdeki “Sinemada Yaşar Kemal” temalı 11’lik liste... Olkan Özyurt da “Sapık” köşesindeki beş maddeyi Yaşar Kemal’e ayırdı bu hafta.*

** Yaşar Kemal’in kapaktaki ve arka kapaktaki fotoğraflarını Arka Pencere ailesiyle paylaşan Muhsin Akgün’e ne kadar teşekkür etsek azdır...*

GİZLİ TEŞKİLAT
(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com OKAN ARPAC oarpac@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com **GÖRSEL YÖNETMEN** BİLGEHAN ARAS

LOGO TASARIM ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA** BAŞAR UĞUR **KATKIDA BULUNANLAR** T. ARSLAN, O. ÖZYURT, İ. YURTSEVER, M. İŞİL, A.U. UYANIK, H. ÇETİNDER, K. KARŞAN, J. BARIŞ, FIRAT YÜCEL, Ç. GÜNERBÜYÜK, Ş. AYDEMİR, C. CANBAZÖĞÜ, MUHSİN AKGÜN **REKLAM İLETİŞİM** EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Büyük Gözler (Big Eyes); Chappie; Çekmeceler;
Asabiyim Ben (Relatos Salvajes); Bir Varmış Bir Yokmuş;
Havana'ya Dönüş (Retour À Ithaque);
Lazarus Etkisi (The Lazarus Effect); Yeni Dünya.

23 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları...

24 TRENDEKİ YABANCI

Tunca Arslan, Memduh Ün'ün 1975 yapımı Yaşar Kemal uyarlaması "Ağrı Dağı Efsanesi"yle veda ediyor yazara.

26 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Serge Bourguignon'dan: "Pazarla Gelen Mutluluk"
(Les Dimanches De Ville D'Avray)... Burak Göral imzasıyla.

28 ÖLÜM KARARI

Beyazperdedeki Yaşar Kemal uyarlamaları arasındaki
turumuza bekliyoruz sizi... Tunca Arslan imzasıyla.

32 TOPAZ

Maysles kardeşlerden 'tuhaf' bir anne-kız hikayesi:
"Gri Bahçeler" (Grey Gardens)... Kaan Karsan imzasıyla.

34 AİLE OYUNU

300: Bir İmparatorluğun Yükselişi
(300: Rise Of An Empire); Adalet (The Equalizer).

38 GENÇ VE MASUM

Werner Herzog'un savaşa bakışı: "Deutschkreuz Kalesi'nin
Benzersiz Savunulmuşu" (Die Beispiellose Verteidigung Der
Festung Deutschkreuz)... İlhan Yurtsever imzasıyla.

40 SAPIK

Gündemden yansıyanlar... Olkan Özyurt imzasıyla.

ON SEANSI

Şenay Aydemir, Evrim Kaya ve Hasan Cömert'le

her cuma
saat: 22.00'da

hayat
televizyonu

Frekans Bilgileri: Frekans: 12523, Polarizasyon: Dikey(V), Sembol Rate: 22500 FEC: 2/3

BÜYÜK GÖZLER

ORJİNAL ADI Big Eyes

YÖNETMEN Tim Burton

UYUNCULAR Amy Adams,

Christoph Waltz, Krysten Ritter,

Jason Schwartzman, Danny

Huston, Terence Stamp,

Jon Polito

YAPIM 2014 ABD-Kanada

SÜRE 106 dk.

DAĞITIM Mars Dağıtım

(Tanweer)

YÖNETMEN TIM

BURTON'IN

ODAKLANDIĞI TEK BİR

HEDEF VAR:

UYUNCU VE

PERFORMANS

OLARAK BİR

JOHNNY DEPP

KOPYASI YARATMAK!

UZUN BİR SÜREDİR BİLİYORUZ Kİ TIM BURTON'DAN YENİ BİR "BETERBÖCEK" (BEETLEJUICE), "MAKAS ELLER" (EDWARD SCISSORHANDS) YA DA "ED WOOD" ÇIKMAYACAK. ARADA "BÜYÜK BALIK" (BIG FISH) VE YİNE İLK DÖNEMİNDEN MİRAS uzun metraj "Frankenweenie"yi hariç tutarsak gidişat, yönetmenin hayran kaldığımız o kişisel yaratıcılığından hayli uzakta seyrediyor. Yeni filmi "Büyük Gözler"de, "Ed Wood"daki gibi gerçek bir hayat hikayesini ele alan Burton, 'hikaye gerçek olunca filmde de umut vardır' önyargısıyla, hayranlarının ağzına bir parmak bal çalıyor ama realist sinemaseverlere kül yutturamıyor.

Film 50'ler ve 60'larda yaşanmış bir kimlik ve sanat hırsızlığını, daha doğrusu intihali anlatıyor. Margaret Keane, var olma sancısıyla evliliğini arkasında bırakarak kızıyla birlikte San Francisco'ya yerleşir. Burada kurnaz pazarlamacı kafalı ressam Walter Keane ile tanışır. Savaş sonrası Paris'te bulunduğu sık sık havasını atan Walter, standart üretim gibi duran sokak manzarası resimlerini satmaya uğraşmaktadır. İkili kısa sürede evlenir. Margaret'in koca gözlü kız tablolarını kendi tablolarıyla birlikte satmayı deneyen Walter, karısının eserlerinin ilgi görmesi üzerine bunları kendisinin yaptığını söyleyerek önce paraya sonra da şöhrete kavuşur. Sömürüldüğünün farkında olan Margaret, evliliğin 'ha sen ha ben' yanılgısına kendini kaptırıp 'o resimleri ben yaptım' diyecek özgüven ve cesareten yoksun davranır. Ta ki gerçekleri ifşa etmeye karar verene dek...

Öncelikle şunu söylemek lazım ki ana hikaye ile Tim Burton'ın ortalama tarzı arasında ciddi bir doku uyumsuzluğu var. Kadın ve sanat sömürüsü gibi bir konuyu Burton'ın abartılı mizahıyla ya da altını dolduramadığı melankoliyle anlatmak pek akıl kârı değil aslında. Konunun hak ettiği duygusallığı ve hesaplaşma halini perdede görememenin başlıca nedeni bu uyumsuzluk. Genelde erkek üzerinden sinema dünyasını kurmayı seven Burton, esas kahramanı bir kadın olan hikayeyi döndürüp dolaştırıp

**İLK DÖNEMLERİNDEKİ
SIRA DIŞI TARZININ
KREDİSİNİ HÂLÂ YİYEN
BURTON, YAKIN
DÖNEMDEKİ FİLMLERİNİN
SIRADANLIĞININ ACISINI
ELEŞTİRMENLERDEN
ÇIKARIYOR GİBİ BİR
İZLENİM VERİYOR.**

'koca'ya bağlamayı başarıyor. Filmin hemen hemen tamamında Walter'ın göze batan ölçsüz ağırlığına karşın, Margaret'in ağırlığının geri plana itildiğine şahit oluyoruz. Oysa ki hikayenin asıl trajik ve ilginç noktası Walter'ın sahtekarlığına Margaret'in sessiz kalışı... Tam da bu hedef şaşıрма yüzünden Margaret'in uyanışı, isyanı ve hakkını arayış süreci filmin sonunda yama gibi sahnelerle, aceleyle getirilmiş ve dağınık bir şekilde kendine yer bulabiliyor. Böylece filmin teması da 'çalmış, satmış, dağa kaçmış' gibi alelade bir çıkarıma bağlanıyor. Bu keşmekeşte Walter'ın 'içi boş' ressamlığı da freni boşalmış mizaha kurban edilerek sığ bir şekilde geçiriliyor. Zira yönetmenin odaklandığı tek bir hedef var: Oyuncu ve performans olarak bir Johnny Depp kopyası yaratmak!

Burton'ın Walter Keane özelinde Christoph Waltz'a giydirmek istediği elbise ve biçmek istediği rol hayli rahatsız edici. Filmin konusu ile yönetmenin tarzı arasında olduğu gibi Waltz ile rolü arasında da ciddi bir uyumsuzluk var. Bunun başlıca müsebbibi tabii ki Waltz'tan ziyade Burton... Kendine yeni bir Johnny Depp arayan, amacına ulaşabilmek için oyuncusunu şaklabana dönüştürme riskini göze alan Burton'ın ellerinde Waltz, adeta kırmızı burnu düşmüş bir palyaço

haline geliyor. Amy Adams'ın tüm gayretleri, Waltz'un abartılı oyunculuğunun yanında ezildiği için Margaret'in filmdeki ağırlığı, 'gözler ruhun penceresidir' cümlesiyle sınırlı kalıyor sadece.

Burton, Walter Keane özelinde sanat ve popülerlik kavramlarının ilişkisini irdelemeye çalışıyor filmde. Karısının sanatını çalmakla kalmayan Keane, tabloları kopyalayıp kartpostal, afiş vs. haline getirip 'entel olmayan kesime' ucuz yoldan satıyor. Bunun açgözlülük olduğunu üstüne basa basa vurgulayan yönetmen, sonrasında popülarizm düşmanı eleştirmen tiplmesiyle oklarını her iki tarafın üzerine birden yöneltiyor. İlk dönemlerindeki sıra dışı tarzının kredisini hâlâ yiyen Burton, yakın dönemdeki filmlerinin sıradanlığının acısını sanki eleştirmenlerden çıkarıyormuş gibi bir izlenim veriyor filmde.

Popüler olan her şeye çemkiren, laf sokan eleştirmen yorumunu kısa zaman önce vizyona giren Oscar'lı "Birdman Veya (Cahilliğin Umulmayan Erdemi)"nde de görmüştük. İnârritu da benzer bir yorum getirmişti eleştirmen zihnietine; karikatürize bir saldırganlık, küçümseme ve popülerlik düşmanlığı eşliğinde... Burton 'gıcık' eleştirmen tiplemesini sadece Walter Keane'in mütecavizliğini ortaya çıkarmak için kullanmıyor "Büyük Gözler"de. Bundan önce, Margaret'in naifliğini anlamamakla, insancılığını hissetmemekle itham ederken görüyoruz o eleştirmeni. Her şeye rağmen şu da bir gerçek ki Walter Keane'in 'boş' karakterinin yanında, eleştirmenin tepkileri daha hedefe yönelik mizah içeriyor.

Kadın sömürüsünü anlatan bu filmde kadına düşen temsil alanının hayli dar ve sığ olduğunu söylemiştik. Hikayenin kırılma anını içeren mahkeme sahnesinin, filmin en beceriksizce bölümü olması, yukarıda bahsimiz ettiğimiz büyük hataların bileşkesinden kaynaklanıyor. Margaret'in durumunun ikinci planda kalmasına karşın Walter Keane'in tam bir şaklaban havalarıyla öne çıkıp arzı endam etmesi, Christoph Waltz'ın ayarı bozulmuş kötü bir Johnny Depp kopyasına dönüşmesi, "Büyük Gözler"i tam bir hayal kırıklığına çeviriyor. Sırada "Beetlejuice 2"nin olduğunu bilmek ise o eski Tim Burton'u özleyenlerin nazarında endişe düzeyini iyice artırıyor.

Keane'in tablolarını görünce İtalyan Bruni Amadio'nun "Ağlayan Çocuk" resmini anımsayanlara selam olsun...

Böyle bir hikayeyle örtüşmeyen yönetmen, örtüşmeyen kast, örtüşmeyen bakış...

AYLIK SİNEMA DERGİSİ

Altyazı

MART 2015

Birdman ya da Uzun Planın Hayaleti

Her Şeyin Teorisi, Aşk Başkadır, Enigma

Yönetmenlerle Söyleşiler: Guy Maddin, Pedro Costa

Kesik'in Açtığı Yerden İnkâr Perdesi

Parajanov'un Başyapıtı: Narın Rengi

+ ÖZEL EK: KORKU YILLIĞI 2014

+ HEDİYE AFIŞ: BIRDMAN

www.altyazi.net

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

CHAPPIE

★★★★★

ORJİNAL ADI Chappie

YÖNETMEN Neill Blomkamp

UYUNCULAR Sharlto Copley,

Dev Patel, Hugh Jackman,

Sigourney Weaver, Ninja,

Yolandi Visser

YAPIM 2015 ABD

SÜRE 120 dk.

DAĞITIM Warner Bros. (Sony)

**YÖNETMEN NEILL
BLOMKAMP, İLK
FİLMİNDEKİ
SENARYO ORTAĞI
TERRI TATCHELL
İLE BİR KEZ
DAHA, OLASI
GERÇEKLIKTE
BULUŞMUŞ.**

İNSANIN, TANRI'NIN BAHŞETTİĞİ ZEKAYLA TANRI'YI TAKLİT ETMESİ YENİ DEĞİL. ASIL PROBLEM İSE, BİR GÜN GELİP gerçekten tam bir başarı kazandığında ortaya çıkacak. Stephen Hawking uyardı bile: “Yapay zeka, kendisini geliştirmeyi sürdürebilir ve hatta kendisini yeniden biçimlendirebilir. Son derece yavaş bir biyolojik evrimle sınırlı olan insanlar, bu tür bir güçle yarışamaz!”

Hawking'in bu sözleriyle ortaya çıkabilecek ‘tehlikeler’ uzun süredir bilim kurgu edebiyatının/sinemasının gündeminde zaten: Örneğin, temeli Pinokyo olan Steven Spielberg filmi “Yapay Zeka”da (A.I. Artificial Intelligence) robotik teknoloji ürünü David adlı çocuk, dramatik hikayesinde insani özelliklerini keşfe çıkar... Chappie ise, bir insan evladı gibi son derece masum ‘doğuyor’. Sonra insan türünün gerçek yüzünü gördükçe ve aldatıldıkça gelişiyor; vicdan kazanıyor. Bu ilginç ve dokunaklı filmin öyküsü, Johannesburg’da (kısaca Joburg deniyor), yakın gelecekte, 2016’da geçiyor. Yönetmen üçüncü kez karşımızda!

Neill Blomkamp, 18 yaşında Kanada’ya göç edip görüntü etkileri alanında eğitim aldıktan sonra ilk uzun metrajlı filmi, yarı-belgesel tadındaki stiliyle türünün kültlerinden biri olan “Yasak Bölge 9”da (District 9), doğduğu Güney Afrika’da beyaz yönetimin 46 yıl uyguladığı, ‘apartheid’ olarak tanımlanan ırkçı ayrımcılığa göndermelerde bulunmuştu...

“Elysium: Yeni Cennet”te (Elysium) ise, 2154 yılının Los Angeles cehenneminde yaşamaya çalışan yoksulları, iri ‘droid’lerden oluşan polis gücünün kontrolünde yöneten ve bir uzay istasyonunda lüks içinde yaşayan yarım milyon zengine, kahramanı genç adamla savaş açtı... Şimdi bir kez daha ülkesine, suçlular için ‘cennet’ haline gelmiş, cinayet kenti Joburg’a dönmüş.

Joburg’un polis teşkilatı, suçlularla mücadelede özel sektörden yardım almak

zorunda kalmış... Michelle Bradley’in (Sigourney Weaver) CEO olduğu Tetra Vaal şirketinin ürettiği, bir merkezden yönetilen, dayanıklı ve ateş güçleri çok şiddetli insan boyutlarındaki polis robotlar (Scoutlar) sayesinde suçlar azalmıştır... Öte yandan, Scoutlar’ın tam zıddı, kocaman, kaba, iri, yetersizlik riski bulunan ve direkt insan beyninin kumanda ettiği Moose’un yaratıcısı, eski asker Vincent (Hugh Jackman), atıl prototipini harekete geçirmek için fırsat kollamaktadır... Genç mühendis Deon (Dev Patel), Scoutlar’ın bir sonraki aşaması yapay zekayı bulur ama bir robot üzerinde denemek için izin alamaz ve ıskartaya çıkmış bir Scout’a gizlice uygular. Adı Chappie’dir!

Blomkamp, ilk filmindeki senaryo ortağı Terri Tatchell ile bir kez daha, olası gerçeklikte

buluşmuş. Polis robotlar ve yetenekleri abartılı değil... Moose, inanılmaz görünmüyor. Zaten yapay zeka da, 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana evrimine devam ediyor (Enigma ile ilgili filmleri anımsayınız)... Hikayenin çatışması da, iki bilim insanı, tutucu Vincent ile Deon üzerinden yükseliyor. Kendi mantığı içinde saçmalamayan ve daimi sürprizlerle gelişen bir senaryo bu.

Başrolde tek bir isim var: Chappie! Blomkamp, üçüncü kez Sharlto Copley'le çalışarak ana rolü ona vermiş. Chappie'yi oynayan Copley, karşısındaki oyunculara avantajlar sağlamış, kendisi post yapımda bilgisayar karakterine dönüştürülmüş. Ancak jestleri, mimikleri ve en değerlisi de duyguları robota geçirilmiş.

Hikayenin aksiyonunu aralayıp duygusal özüne baktığımızda da, ilk kez seyrettiğimiz iki

oyuncunun yorumladığı iki suçlu karakter ile robotun ilişkisinin, iyi ile kötü arasında, gri alanlardaki seyrini görüyoruz.

Cape Town'da 2008'de doğan alternatif hip hop grubu, filmin şarkılarını da seslendiren Die Antwoord'un iki üyesi Ninja ile Yolandi Visser (Yo-landi Vi\$\$er yazılıyor), bir anlamda kendi gerçek içtenliklerini, hem seyirciye, hem de Chappie'ye aktarıyorlar. Deon yaratıcı; Ninja baba ve Yolandi de anne.

Ve çocuk Chappie, belki hileyi, belki yalanı ancak sevgiyi de, şefkati de anne ve babasından öğreniyor. Aynen insanlar gibi.

Daft Punk videolarını animsatan bazı planlar, çok zevk veriyor.

Aksiyon trafiği rahatlatılsa ve süre de biraz kısaltılsa daha rahat seyredebiliriz.

**CHAPPIE'Yİ OYNAYAN
SHARLTO COPLEY,
KARŞISINDAKİ
OYUNCULARA
AVANTAJLAR SAĞLAMIS,
KENDİSİ POST YAPIMDA
BİLGİSAYAR
KARAKTERİNE
DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ.**

ÇEKMECELER

ANTALYA FİLM FESTİVALİ'NDE BÜYÜK YANKI UYANDIRAN "ZENNE", SIYAD EN İYİ FİLM VE EN İYİ İLK FİLM DE DAHİL, TOPLAM BEŞ ödülle dönmüştü festivalden. M. Caner Alper ve Mehmet Binay ikilisi, 2008 yılında ailesi tarafından eşcinsel olduğu gerekçesiyle öldürülen Ahmet Yıldız'ın hikayesinden esinlenerek çekmişlerdi "Zenne"yi... İzleyicisini silkelemiş, geciken dikkatin Türkiye'deki ilk eşcinsel töre cinayetine çevrilmesi de uzun sürmemiştir haliyle. Sonuç: Eşcinsellik ve nefret suçu gibi bilinen ama hasıraltı edilen konulara el atması sinemamız adına umut vericiydi. Ancak gerçekçi bir eşcinsellik hikayesi adı altında parıltılı bir dünyanın masal kahramanlarıydı sanki izlediğimiz...

M. Caner Alper ve Mehmet Binay ikilisi, "Çekmeceler"de yine gerçek karakter ve olaylardan yola çıkıyor, el yakan konulara dokunma konusundaki kararlılıklarını göstererek psikolojik bir drama imza atıyorlar.

Son günlerde büyük bir utanç ve hüznle takip ettiğimiz kadına bakışın altındaki nedenlerin konuşulduğu programların ardı arkası kesilmiyor. Neresinden tutsak elimizde kalacak verileri alayıp pullayanından tutun da, gerçek nedenleri görmezden gelenlerin bilirdiği tayin edildiği bir zamanda sinemanın da bir şeyler söyleme çabasından daha sevindirici ne olabilirdi ki, üstelik modern ya da değil ama elbette 'erkek' bir aileyi ele alıp işe çekirdekten başlamışsa... Tam da bu nedenle merak ettiğimiz bir film "Çekmeceler"...

Ana karakter Deniz'in yaşadıkları üzerinden hem psikolojik hem de fiziksel gözlemlerin anlatıldığı hikayenin merkezinde üç kadın var. Oyuncu bir anne-babanın kızı Deniz; kızını terk eden anne; üvey anne... Deniz'in hastaneye yatırılışıyla başlıyor film. Rehabilitasyon sürecinde mevcut düzenin yol açtığı travmatik durumu geriye dönüşlerle anlatıyor. Kadının -çocukluğundan itibaren- bastırılmış cinselliğini odağına alıyor, hayatlarına giren erkekleri o veya bu sebeple yok ediyor ve tam yerini bulmasa da kadın dayanışmasını ekliyor...

İşin aslı, kadının anlaşılabilirliğinin ve problemlerinin nedenlerini, kadını sorun/sorunlu olarak gören bakışı mevcut ataerkil düzene bağlayarak iyi bir çıkış noktası yakalıyor. Ancak tüm bunları her şeyi anlatma ve nihayete erdirmeye telaşla yapıyor ve "Zenne"de olduğu gibi, hikayeyi göz alıcı kılabilmek için çok çaba sarf ediyor.... Kız çocuğu cinselliği, ebeveyn-çocuk ilişkisi, sevgi açığı, ebeveyn ol(ama)ma, parçalanmış aile, fiziksel ve psikolojik şiddet ile genişledikçe genişliyor hikaye. Bütün bu kalabalık içinde, baba-kız arasındaki cinsiyet savaşına kilitleniyoruz. Öte yandan, rahatlıkla başka bir filmin konusu olabilecek Deniz'le annesi arasındaki 'olmamışlık'ın hatta kocasından şiddet gören Ayşe'nin sessizliğinin akıbetini de merak ediyoruz. Bu nedenle belki, Deniz'in yaşadıkları arasında kendini arada bir gösteren alternatif ailedeki annenin halet-i ruhiyesi ve seçtiği son, filmdekinden daha fazla yer kaplıyor zihnimizde.

Ahmet Yıldız'a dikkat çekmesi "Zenne"yi önemli kılmıştı. "Çekmeceler" de, şüphesiz ki toplumdaki eşitsizliğe, kadına yönelik cinsiyetçi ayrıma ve şiddete dikkat çekmesi açısından önemli. Evet, "Erkek kadını istismar ediyor!" diyor film... "Çünkü..." diye de ekliyor... Ve buraya kadar yazılanların çoğunu anlamsız kılan ters köşe bir çözümlemeye gidiyor. Asıl mesele, kafa karıştıran 'Kilitler', 'Çekmeceler' ve 'Anahtarlar'da anlatılanlardan çok eylem, sonuç ve nedenle gelen mesajı. Sonuç: Erkeğe atfettiği neden-sonuç ilişkisiyle sadece psikolojiye yaslanmayı tercih eden bir yapıya dönüşüyor. Deniz karakteri 'Nymphomaniac' Joe ile akraba, çıplaklık ve cinsellik ise hâlâ en cesur hamle olduğuyla kalıyor. Kadının sadece kadın olarak anlatılması ve o 'çünkü'nün altının genel anlamda doldurulması için biraz daha beklememiz gerekiyor belli ki...

Karakter, oyunculuk ve stil açısından "Zenne"nin üstünde.

Kadını anlatmak üzere yola çıkıp, erkeği anlatıyor.

YÖNETMENLER M. Caner Alper, Mehmet Binay
OYUNCULAR Ece Dizdar, Taner Bırsel, Tilbe Saran, Nilüfer Açıkalın, Hakan Çimenser, Yekta Kopan
YAPIM 2015 Türkiye
SÜRE 120 dk.
DAĞITIM Pinema (Cam Films)

M. CANER ALPER VE MEHMET BİNAY, YİNE GERÇEK KARAKTER VE OLAYLARDAN YOLA ÇIKIYOR, EL YAKAN KONULARA DOKUNMADAKİ KARARLILIKLARINI SÜRDÜRÜYÖRLER.

ASABIYİM BEN

ORJİNAL ADI Relatos Salvajes
(Wild Tales)

YÖNETMEN Damián Szifron

OYUNCULAR Darío Grandinetti,

María Marull, Mónica Villa,
Rita Cortese, Julieta Zylberberg,

César Bordón, Ricardo Darín

YAPIM 2014 Arjantin-İspanya

SÜRE 122 dk.

DAĞITIM Özen Film
(Özen Film-Umut Sanat)

ALTI HİKAYEDE DE
ÖFKEYE KAPILAN
SIRADAN İNSANLAR
VAR. ALTI HİKAYEDE DE
YAŞANAN KARAKTER
DÖNÜŞÜMLERİ
ANİDEN VE KESİN
BİR ŞEKİLDE
GERÇEKLEŞİYOR.

ARJANTİNLİ YÖNETMEN DAMIÁN SZIFRÓN'UN İLK KEZ GEÇTİĞİMİZ SENE CANNES'İN ANA YARIŞMASINDA görücüye çıkan filmi "Asabiyim Ben" (Relatos Salvajes) namı öncelikle Cannes'ı takip eden festivallerde yayıldı, sonrasında ise Yabancı Dilde En İyi Film dalında bir Oscar adaylığına kadar uzandı.

"Asabiyim Ben", 2005 senesinden bu yana film yapmayan yetenekli bir yönetmenin sinemaya dönüşünü müjdelediği gibi yakın dönemde benzerine pek az rastladığımız türden bir eğlence vaat ediyor izleyenine. Hem de kendini hiç ciddiye almayan, dağınık ve başına buyruk bir eğlence...

Altı kısa filmden meydana gelen antolojik bir yapı üzerine kurulmuş olan film, anlattığı öyküleri 'intikam' ve 'şiddet' gibi temaların etrafında toparlıyor.

İlk hikayede bir uçak ve bir yere seyahat etmeye çabalayan yolcuları var. Az sonra yaşayacakları müthiş kafa karışıklığından bihaberler. İkinci hikaye bir kadın ve onun geçmişinden ansızın çıkıp gelen bir zalimle ilgili. Birazdan kan döküleceği çok belli. Üçüncü hikayenin başkarakterleri, iki arabanın birbirini yok etmeye karar vermiş sürücüleri. Bu hikayede 'öfke' duygusu rol alıyor.

Dördüncü hikaye, her şeyi doğru yapmasına rağmen hayatında hiçbir şey yolunda gitmeyen bir mühendisi merkezine alıyor. Matematik'in 'insan' denli basit bir yaratığa fazla geldiğini fısıldıyor sanki. Beşinci hikaye, zengin bir adamın az önce sokakta arabasıyla birini ezmiş olan oğlunu kurtarma çabasını hicvediyor.

Filmin sınıfsal meselelerle ilgilenen tarafı iyice gün yüzüne çıkıyor. Son hikaye ise dakikalar içinde bir korku filmine dönüşen bir düğünde sahne alıyor. Böylece kadının, erkeğin ve ailenin beklentileri, merhametsizce tersyüz ediliyor Szifron tarafından.

"Asabiyim Ben" ilk aşamada şiddet mefhumunun hem ne olduğuyla hem de doğumdan itibaren bir parazit gibi bünyesine yerleştiği insanı nasıl ele geçirdiğiyle ilgilenen bir film. Kağıt üzerinde birbiriyle hiçbir bağlantısı olmayan altı hikayenin rastgeleliği bir tesadüf değil.

Altı hikayede de öfkeye kapılan sıradan insanlar var. Altı hikayede de yaşanan karakter dönüşümleri aniden ve kesin bir şekilde gerçekleşiyor. Altı hikaye de şiddetin anlaşılabilir metodolojisiyle doğrudan doğruya ilişkili. Bir diğeriyle belki yolda dahi karşılaşmamış öfkeli karakterler, 'o an' gelince, bir anda birbirlerine benziyorlar: Sağduyuyu ve her türlü politik doğruluğu bir kenara bırakarak milyonlarca yıl süren evrim yardımıyla muhafaza ettikleri vahşiliklerini ortaya çıkarabiliyorlar.

Lakin Szifron sadece şiddeti ve onun avucuna aldığı karakterleri betimlemiyor. Hatta ahlaklı bir noktada konumlanma çabası gütmüyor ve mezkur şiddeti yermiyor. En az karakterler kadar ‘doğal’ bir haleti ruhiyeyle hareket ederek muzipliğini, dürüstlüğü ve içeriden bakışını koruyor. Bu da “Asabiyim Ben”in bir sonraki aşamaya geçerek şiddeti doğuran sistemin kabuğunu kırmasını sağlıyor.

Neredeyse her hikayede bir zalim ve bir kurban var. Zalim, her daim hiyerarşinin üst basamaklarından besleniyor, sosyal statüsünden güç alıyor ve öncülleri tarafından tahakküm altına alınmış toplumsal kodları beklediği üzere lehine kullanıyor. Kurban ise, nihayetinde hukuksal ya da etik anlamda dezavantajlı bir konuma düşecek olsa da içgüdülerine sarılıyor. Szifron’ın filmi, soğuk yenen birçok intikam

yemeğinden kolajlanmış bir ziyafet bir açıdan.

“Asabiyim Ben”de birer hikayeye dönüştürülen altı fikrin aynı ölçüde parlak fikirlerden yola çıktığını söylemek belki biraz güç. Ancak Szifron, mizah becerisini kullanarak her fikri kayda değer hale gelecek şekilde tasarlamış. Üstüne üstlük, altı hikaye de hem çok iyi çekilmiş, hem çok iyi kurgulanmış, hem de çok iyi oynanmışlar. Kendini birçok anlamda ciddiye almayan ve söylemini bir tür şiddet karnavalı dahilinde eriten bir filmde, Szifron’ın sinemayı teknik anlamda bu kadar ciddiye alması takdire şayan.

İlk kısa film ve akabinde gelen açılış jeneriği muhteşem.

Filmin akışını da sekteye uğratan beşinci kısa filmin çıkış fikrini ‘bir yerlerden’ hatırlıyoruz sanki.

**“ASABİYİM BEN”DE
BİRER HİKAYEYE
DÖNÜŞTÜRÜLEN
ALTİ FİKRİN AYNİ
ÖLÇÜDE PARLAK
FİKİRLERDEN
YOLA ÇIKTIĞINI
SÖYLEMEK BELKİ
BİRAZ GÜÇ.**

BİR VARMIŞ BİR YOKMUŞ

ROMANTİK OLAN KOMEDİYE YASLANDIĞI ZAMAN DENGİYİ BULMAK DAHA KOLAYMIŞ GİBİ GÖRÜNÜR FAKAT TAM TERSİNE asıl drama yaslandığında dengesi bozulur. Çünkü dramatize edilmiş bir romantikliği filmin her yerine yedirmek zorunda kalıp bir de hikayeyi eğlenceli unsurlarla törpülemekten inşa etmeye çalışınca işi daha da zorlaşır. İlksen Başarır'ın son filmi "Bir Varmış Bir Yokmuş" da romantizmi dramaya yaslayıp seyircisine masal teması üzerinden bir aşk hikayesi anlatmaya çalışan bir film.

Nehir bir akşam arkadaşının evinde kalırken yan taraftan bir müzik sesi duyar ve o şarkıyı söyleyen adamın; Ozan'ın peşine düşer. Kısa zamanda aralarında başlayan ilişki birbirlerini yaralayan iki insanın gel-git'li travmalarına dönüşür. 'Geçmiş'i, 'şimdi'yi ve 'geleceği' de kapsayan bir biçimde ilişkilerini sürekli etkiler. Yaşadıkları şey ne birlikte ne de ayrı olamayışın zedelediği bir aşka dönüşür.

Başta derdini tam olarak anlayamadığımız Ozan, "İssız Adam", "Kaybedenler Kulübü" gibi filmlerden hatırladığımız uslanmayan adam rollerinden geliyor çoğu zaman, seyirciye de baştan itibaren öyle hissedilmesi salık veriliyor. Eldeki her türlü veri, Ozan'ın ciddi ilişki yaşayamayan, güven vermeyen bir adam imajı çizmesi için alan açıyor. Bir de üzerine şarkı söylemek, bir grubun baş solisti olma gibi bir persona yüklenince seyirci de bundan başka bir ihtimal düşünemiyor.

Nehir ise daha naif. Ozan ne yaparsa yapsın anlayamadığı bütün boşlukları kendi kendine doldurup yoluna devam etmeye çalışsa da durmadan tökezliyor. Her ne kadar naif dursa da sıradan bir masal anlatıcısı değil, topuklu ayakkabıları ve dekolte kıyafetleriyle tipik, kendi halinde durmuyor, boşluklarını da agresifliğiyle doldurmayı iyi biliyor. Nehir ile Ozan birbirinden farklı, 'geçmiş'i tertemiz olmayan' karakterler. Çatışmalarını besleyen en güçlü şey de bu bilinmeyen geçmiş. Ozan'la ilgili bir şey, bir rahatsızlık var. Film boyunca daha geniş bir biçimde kavramaya çalışsak da ancak sonlara doğru ayırdına varabiliyoruz.

"Bir Varmış Bir Yokmuş"un senaryosu aşkın imkansızlıklarla örülü olsa da bir masal gibi olabileceği yönünde, bunu açılıştan itibaren besleyerek ilerliyor. Fakat bazı zamanlarda hikâyeyi masal unsuruna bağlama çabası bir yandan senaryoda bütünlüklü bir tema sağlarken bir yandan da hikayenin sarkmasına neden oluyor. Nehir'in anaokul öğretmeni olup masal anlatmasından, araya zorla sıkıştırılmış masal sahnelerine kadar uzanan bu süreç, hikayesini anlatma isteğini gereğinden fazla bir şekilde abarttığını gösteriyor.

Ozan'ın geçmişinin belli belirsiz saklanması, Nehir'in geçmişine dair neredeyse hiçbir şey bilmiyor olmamız özellikle tercih edilmiş olabilir. Fakat hikayenin seyirci için odak noktası olan karakteri anlama sürecini zedeliyor bu durum. Nehir'i az çok daha fazla tanışak daha kolay anlayabilirdik. Hikaye kısmında aksayan yanlara rağmen iyi bir yönetmenlik ile oyunculuk var. Yakın planlardan mekanlara, açılardan karakterlerin duygularının seyirciye geçmesine kadar her noktada yönetmenin özeninin büyük payı olduğu açık. Bu yüzden de Nehir ile Ozan'ın yaşadığı aşkın gerçekliği ve tutkusu inandırıcılıktan uzak durmuyor, sahici tarafını görebiliyorsunuz.

Film baştan sona özellikle yakın plan çekimlerin verdiği hisle acıcılığını ve sahiciliğini yakalıyor. Bunun oluşmasında Melisa Sözen ile Mert Fırat'ın iyi oyunculuğu öne çıkıyor. Özellikle Melisa Sözen'in hikayenin yükseldiği kısımlarda abartılı oyunculuktan uzak, doğal bir biçimde duygusunu yansıtabilmesi filmin gücünü artırıyor. "Bir Varmış Bir Yokmuş" bütünlüklü bir biçimde baktığınızda romantik bir film den aradığınızı bulabileceğiniz, temiz bir film. Hikayesine, karakterlerin geçmişine ve size sunulma biçimine kafa yorarsanız ise zihninizde birçok soru işareti oluşabilir.

Mekanlar ve buraların karakterler üzerindeki etkisi paralel bir biçimde iyi kurgulanmış.

Anaokulu öğretmeni Nehir'in mesleği, sadece masal anlatmaya indirgenmiş görünüyor.

YÖNETMEN İlksen Başarır
UYUNCULAR Melisa Sözen,
Mert Fırat, Hare Sürel,
Mustafa Uzunyılmaz, Derya Durmaz
YAPIM 2015 Türkiye
SÜRE 103 dk.
DAĞITIM Mars Dağıtım (Kutu Film)

SENARYO, AŞKIN İMKANSIZLIKLARLA ÖRÜLÜ OLSA DA BİR MASAL GİBİ OLABİLECEĞİ YÖNÜNDE. BUNU AÇILIŞTAN İTİBAREN BESLEYEREK İLERLİYOR.

HAVANA'YA DÖNÜŞ

ORİJİNAL ADI Retour À Ithaque
(Return To Ithaca)

YÖNETMEN Laurent Cantet

UYUNCULAR Isabel Santos,

Jorge Perugorria,

Fernando Hechevarria,

Néstor Jiménez,

Pedro Julio Díaz Ferran

YAPIM 2014 Fransa

SÜRE 95 dk.

DAĞITIM M3 (Filma)

**"HAVANA'YA
DÖNÜŞ"TE
KARAKTERLER
ARASINDAKİ DİYALOG
NE DOĞAL BİR
SEYİR YAKALIYOR NE
DE YABANCILAŞTIRICI
BİR KOPUKLUK
SERGİLİYOR.**

"H AVANA'YA DÖNÜŞ" ÜZERİNE CELLULOID LIBERATION
FRONT (ANONİM YAZARLARDAN OLUŞAN BİR
kolektif), ironik bir dille şöyle yazmış:
"Havana'ya Dönüş', Karayipler

sosyalizmi mitinin gerçek yüzünü ortaya
çıkarma konusunda, Laurent Cantet'nin katkısı
(sanki geriye herhangi bir illüzyon kalmış gibi).
Sado-marxist bir adadayız, insan haklarının her
çeşidinin zalimce çiğnendiği, ama insanların bir
eve, sağlıklı, uzun bir yaşama ve ücretsiz eğitime
sahip olabildiği Küba'da (malumunuz bunlar
gereksiz şeyler!).” Eğer ortada sahiden
Cantet'nin önceki bazı çalışmalarında olduğu
gibi, hakkıyla işlenmiş bir mesele olsaydı bu
sarkastik yorumları fazla sert bulabilirdik.
Bulamıyoruz...

“Havana'ya Dönüş”te karakterler arasındaki
diyalog ne doğal bir seyir yakalıyor ne de
yabancılaştırıcı bir kopukluk sergiliyor. Filmin
karakterlerinin hayatına ya da Küba tarihine dair
söylediği bir söz varsa da bunu ancak Cantet'nin
senaryoyu birlikte yazdığı Leonardo Padura'nın
hikâyesinden çıkartabiliriz. Padura 'Küba'da
kalmayı ve değer görmeyi' başaran bir yazar
olarak tanınıyor. Küba Devrimi'nin ilk yıllarında
oldukça büyük bir özgürlüğe sahip olan
edebiyatçıların aksine, Padura'yla aynı yıllarda,
yani 1960'ların sonunda yazmaya başlayan pek
çok yazar, ya düşüncelerinden ya da cinsel
yönelimlerinden dolayı devletin güvenlik
aygıtlarının baskılarına ve hapis cezalarına
maruz kalmış.

Bu yazarların birçoğu ülkeden kaçarken
Padura hem Küba'da kalmayı başarmış hem de
Komünist Parti'ye belli dozda eleştirel yaklaşan
romanlar yayımlayabilmiş; hatta 2012'de Küba'da
Ulusal Edebiyat Ödülü'ne layık görülmüş.
Padura, bugün Küba'da hemen her kitabın
basılabildiğini ama hükümeti eleştiren eserlerin
birçoğunun yurtdışı kaynaklı olduğunu (yani

sürgündeki yazarların imzasını taşıdığını),
içerdeyse yıllarca baskı altında yaşamaktan
gelen bir otosansürün var olduğunu söylüyor.

Fransız bir yönetmenin, Cantet'nin
'dışarıdan' desteğiyle, Havana'da bir terasın
tepesinde, Kübalı oyuncularla birlikte çekilen
“Havana'ya Dönüş”ün bununla ilgili olduğu
söylenebilir: Teras, Kübalı sanatçıların kendi
ülkelerinde sürgündeymiş gibi üretmek zorunda
oluşunu temsil ediyor belki de; bir tür 'hem
orada hem de değil' halini, toplumun gidişatına
yönelik içselleştirilmiş bir uzaklığı yansıtıyor.

Ama filmin Küba'ya dair sözü oldukça soyut
ve ağdalı; “ne hale geldik, değerlerimize sahip
çıkamadık” türünden nostaljik bir ahlakçılığın
ötesine geçemiyor. Devrim'in yarattığı hayal
kırıklığını, karakterlerinin 'içeride ya da dışarıda'
yaşadıkları bireysel 'yaratıcılık krizleri'ne, adeta

birer 'kariyer sorunu'na indirgeyen film, kültürel yozlaşmanın göstergesini ise aralarından birinin deyim yerindeyse bir 'oportünist'e dönüşmüş olmasında buluyor.

'Gelecek kuşaklar'a gelince... Aldo'nun, Küba'dan bir an önce uzaklaşmak isteyen genç oğluyla temsil edilmişler; kısa yoldan 'burada hayat yok' metaforu. Belli ki 'Devrim'in kayıp çocukları'na dair bir çeşit alegori olmayı hedefleyen filmde, 'kaybolmuş olan' ne diye sordüğümüzda, filmin sonunda uzun uzun baktığımız tabloların üretilmesini sağlayan bireysel sanat tutkusundan başka bir şey bulamıyoruz. Geçmiş zamanın kolektif ruh haline dair (flört, konser ve şiir anekdotları hariç!) hiçbir iz taşımıyor film, nostaljiyi dahi sırtlanamıyor.

Padura Küba'nın iki vizyon arasında sıkışıp

kaldığını, birinin 'sosyalist bir cennet' diğerinin de 'komünist bir cehennem' olduğunu söylemiş. "Havana'ya Dönüş" sözünü ettiği 'araf'ta geçiyor geçmesine ama ne cennete ne de cehenneme dair bir his geçirebilen, ülkenin ne gibi bir 'arada'lık halinde olduğunu resmedemeyen bir araf bu. "Sınıf"ta (Entre Les Murs) bir öğretmen ve öğrencileriyle çalışarak belgeselle kurmacanın bir aradalığına ilişkin kılavuz mahiyetinde bir film ortaya koyan Cantet ise yine kolektif bir işe gönül vermiş belli ki. Filmin kendisiyse kapanışındaki soyut tablo gibi: O kolektif çalışmadan zerre iz taşımıyor.

Film terasta geçtiği için karakterlerin efkarla pencereden bakamamaları.

Sinema tarihinin belki en kötü California Dreamin' sekansı.

**GEÇMİŞ ZAMANIN
KOLEKTİF RUH
HALİNE DAİR (FLÖRT,
KONSER VE ŞİİR
ANEKDOTLARI
HARİÇ!) HİÇBİR İZ
TAŞIMYOR FİLM,
NOSTALJİYİ DAHI
SIRTLANAMIYOR.**

LAZARUS ETKİSİ

★
ORİJİNAL ADI The Lazarus Effect

YÖNETMEN David Gelb

OYUNCULAR Olivia Wilde, Mark

Duplass, Evan Peters,

Donald Glover, Sarah Bolger

YAPIM 2015 ABD

SÜRE 83 dk.

DAĞITIM The Moments

Entertainment

**“LAZARUS ETKİSİ”,
“ÇİZGİ ÖTESİ”NİN
(FLATLINERS) YANINDA,
YAVAŞÇA SÖNEN BİR
BALON GİBİ...**

YAHUDİLERDEN BÜYÜK BİR KALABALIK İLE FERİSİ'LERİN BİR KISMININ İSA'YA İMAN ETMELERİNİ SAĞLAYAN BÜYÜK mucize, İsa'nın ölmüş olan Lazarus'u diriltmesidir. Adını bu olaydan aldığı aşıkâr “Lazarus Etkisi” (The Lazarus Effect) ise günümüzde geçiyor. Bir grup genç bilim insanı, acil servislere zaman kazandırabilmek amacıyla yönelik olarak, hayvanlar üzerinde yaptıkları deneylerle komaya girilmesini geciktirecek bir serum üzerinde çalışıyorlar. Sonuç, daha ileri bir aşamada, önce ölü bir köpeği, sonra da kaza sonucu ölen içlerinden birini diriltmeye varıyor...

İlk kez çektiği kurmaca filminde ucuz sayılabilecek numaralara başvuran yönetmen David Gelby, aslında belgeselci. Onu, 85 yaşındaki suşi üstadı Jiro Ono üzerine belgeseli “Jiro'nun Suşi Rüyası” (Jiro Dreams Of Sushi) ile tanışmıştık. Belli ki ticari bir işe dahil olmak istemiş. Ancak... Bilimsel argümanlarla başlayıp, ‘diğer tarafa gidip dönenin’ çocukluktaki kötü anısı içine düşerek şeytanileştiği korku kalıplarını kullanan film, çıkış noktasının heyecan veren

cazibesine karşın giderek sıradanlaşmış!

Akla tabii ki Joel Schumacher'in, “Çizgi Ötesi” (Flatliners) adlı, ölümün kıyısına ulaşmayı hedefleyen bir grup tıp öğrencisinin deneylerini dramatik bir yapı kurarak anlatan filmi geliyor. “Lazarus Etkisi”, onun yanında, yavaşça sönen bir balon gibi... Yine de, ölüm sürecini, ölümü, enerjinin sürekliliğini açıklayan diyaloglarının titizlikle yazıldığını vurgulamak gerek. Bir de, Olivia Wilde'ın oynadığı ve ölüm sonrası tüm dehşetiyle geri dönen Zoe karakterinin dinlediği bir arya var ki, filmin en kayda değer seçimi olmuş. Mozart'ın “Sihirli Flüt” operasından, Gece Kraliçesi'nin söylediği, dünyanın en zor arılarından ve sözleri “Cehennemın intikamı kalbimde kayıyor; ölüm ve umutsuzluk beni yakıyor” diye başlayan “Der Hölle Rache”.

“Whiplash”a da imza atmış yapım tasarımcısı Melanie Jones'un mübalağasız mekanları.

Sürprizlerinin sürprizsizlikleri!

Sadibey.com

"Sinemacılık ve filmcilik yararına
bağımsız iletişim platformu"

YENİ DÜNYA

YÖNETMEN Caner Erzinan
OYUNCULAR Erkan Petekkaya,
Şükran Ovalı, Soner Erzincan,
Cenan Çamyurdu
YAPIM 2015 Türkiye
SÜRE 95 dk.
DAĞITIM Chantier (FG Digital)

**ÖZENSİZ BİR SİNEMA
DİLİNE SAHİP FİLMDE
GÖSTERE GÖSTERE
GELEN ACIKLI
AYRINTILAR ÜST ÜSTE.**

KÖYDEN KENTE GÖÇ HAKKINDA, SİNEMANIN YÜZ YILININ EN AZ YARISINDA EPEY FİLM ÇEKİLDİ. GEÇEN YILLARDA TELEVİZYONA uyarlanan “Yaprak Dökümü”, Orhan Kemal’in en bilinen eserlerinden “Gurbet Kuşları”, sinemada iç göç deyince hâlâ akla ilk gelen örnekler. Sayısız uyarlamalar içinde son örneklerden biri, Onur ve Saygı anlamındaki “L’Onore E Il Rispetto” adlı İtalyan dizisinden uyarlanan “Şeref Meselesi” epey ilgi gördü. (İtalya’da da “Düşman Kardeşler/Rocco E I Suoi Fratelli”den böyle bir hat çizilebilir belki.) Yani, edebiyat bir yana sinemada en azından elli yıldır işlenen bir mesele, dolayısıyla taşralı bir ailenin İstanbul’da başına gelebilecekler bir miktar değişti ama temalar güncelliğini korudu. Epey büyük TV prodüksiyonu da bunları kullandı.

Bunların “Yeni Dünya” ile ilgisi şu: Elli senedir üstüne eklenecek bir şey yokmuş gibi, basit, hiç düşünülmemiş bir hikayeyi, filmler bir yana, dizilerin çok gerisinde bir nitelikte ele almanın, kabul edilir bir yanı yok. “Yeni Dünya”, down sendromlu oğullarıyla İstanbul’a giden karı

kocanın melodramını, gayet özensiz bir sinemayla anlatıyor. Yardım eden arkadaşın kadına saldırmasından ayağı topal adamın ışıklarda cam silmesine, göstere göstere gelen acıklı ayrıntılar üst üste. Down sendromlu karakter de, bu toplamda bir meseleye dikkat çekmekten çok, acıklı bir ayrıntı olarak kalıyor. Başrolde Erkan Petekkaya, o kadar açıkça başarısız bir performans sergiliyor ki, kendi de kendi oyunculuğundan memnun değilmiş gibi duruyor.

Tecavüz faslı ise, hakkında konuşurken bile can sıkacak. Kadın, başta tecavüze uğruyor, hatta travma geçiriyor. Ama birkaç sahne sonra telefonda tecavüzçüsüyle “Bugün gelme şu gün gel” diye konuşurken görülüyor, derken bir de bakıyoruz, zaten sevgiliymişler meğer. Yok artık. Daha neler.

Down’lu oyuncu Soner Erzincan, rolünün hakkını veriyor, yani filmin ortalamasının çok üstünde.

Tecavüz gibi bir konuda böyle rahat olmak, kadını kötülüğün merkezine yerleştirmek...

BİR VARMIŞ BİR YOKMUŞ

BÜYÜK GÖZLER

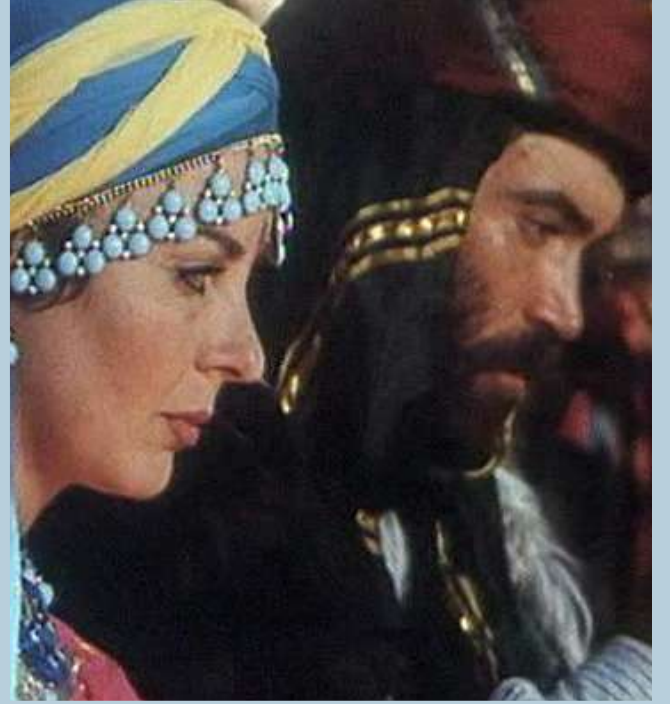
CHAPPIE

ÇEKMECELER

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	OLKAN ÖZYURT	BURÇİN S. YALÇIN
ASABIYIM BEN / RELATOS SALVAJES		★★★★		★★★★★	★★★★		
BİR VARMIŞ BİR YOKMUŞ		★★		★★	★★	★★★★	★★
BÜYÜK GÖZLER / BIG EYES		★★★★		★★	★★	★★★★	
CHAPPIE / CHAPPIE	★★	★★★★		★★★★	★★★★	★★★★★	
ÇEKMECELER				★★★★	★★		
HAVANA'YA DÖNÜŞ / RETOUR À ITHAQUE				★★★★	★★		
LAZARIUS ETKİSİ / THE LAZARIUS EFFECT					★		
YENİ DÜNYA		★			★		
ALİ KUNDİLLİ	★★						
BİRDMAN VEYA (CAHİLİĞİN UMULMAYAN ERDEMİ)	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★★
BOYUN EĞMEZ / UNBROKEN	★★★★	★★★★★		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
ENIGMA / THE IMITATION GAME	★★★★★	★★★★★		★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
GRİNİN ELLİ TONU / FIFTY SHADES OF GREY	★	★		★★	★	★	
HAYATIN KENDİSİ / LIFE ITSELF	★★★★			★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★
HER ŞEYİN TEORİSİ / THE THEORY OF EVERYTHING	★★★★★	★★★★★		★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
KARAMAN'IN KOYUNU	★						
KESKİN NİŞANCI / AMERICAN SNIPER	★	★	★	★★	★	★	★★
KOD ADI: K.O.Z.		★	★	★	★	★★	
MANDA YUVASI	★						
MOMMY		★★★★★		★★★★★			
8 SANİYE		★★★★	★★★★	★★	★★★★		
SİHİRLİ ORMAN / INTO THE WOODS		★		★★★★		★★	★★
UNUTMA BENİ / STILL ALICE	★★★★	★★★★		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
ADALET / THE EQUALIZER	★★★★	★★★★		★★	★★		★★★★★
300: BİR İMPARATORLUĞUN YÜKSELİŞİ	★★	★★★★	★★	★★★★	★★	★★	★★★★

YAŞAR KEMAL, AĞRI DAĞI GİBİDİR

Yaşar Kemal'in 1970'te yayımlanan romanı **"Ağrı Dağı Efsanesi"**, 1975'te **Memduh Ün** tarafından sinemaya aktarılır. Film, Yaşar Kemal uyarlamalarının en iyilerinden biri olmakla birlikte, dev yazarın kağıda yansıttığı **gürül gürüllükten** uzaktır ve heyecan bir parça azalmıştır.

KIR BİR AT, SAATLERDİR ÇOBAN AHMET'İN KAPISINDA DURMAKTADIR. ARA SIRA BOYNUNU UZATIR, GENİŞ BURUN DELİKLERİYLE KAPININ YER YER ÇATLAMIS TAHTASINI KOKLAR GİBİ YAPAR. ÜSTÜNDE GÜMÜŞLÜ eğeriyle, soylu bir attır bu ve belli ki bir Bey'e aittir. Atı önce, çok yaşlı, uzun aksakallı Sofi görür, Ahmet'e "Misafirin kim?" diye sorar. Fakat Ahmet'in misafiri falan yoktur ve uzaklaştırdıkları at üçüncü kez Ahmet'in kapısına gelince, bir "hak yadigari" olduğuna karar verirler. Ve töreler gereği, baş verilir ama hak yadigari verilmez. At, sarayında oturan acımasız Mahmut Han'ın bile olsa...

Yaşar Kemal'in ilk baskısı 1970 yılında yapılan, yaklaşık 120 sayfalık enfes romanı "Ağrı Dağı Efsanesi", işte bu atın gelişle başlayan ve soluk soluğa okunan bir öykü anlatır. Fonda Ağrı Dağı'nı görürüz hep, çobanların kavallarından bile onun öfkesinin sesini dinleriz. Her şeyin olduğu gibi dağın da bir ruhu vardır, Yaşar Kemal de roman boyunca Ağrı'dan canlıymışçasına söz eder.

Abidin Dino'nun, bakmalara doyulmayacak enfes desenleriyle süslenen "Ağrı Dağı Efsanesi", 1975'te Memduh Ün tarafından sinemaya aktarılır. Hakan Balamir, Ahmet'i; Fatma Girik, Mahmut Han'ın Ahmet'e sevdalanan kızı Gülbahar'ı; Hayati Hamzaoglu, Mahmut Han'ı; Atıf Kaptan, bilge Sofi'yi; Yavuz Selekman, Gülbahar'a karasevdalı iyi kalpli zindancı Memo'yu canlandırır. Doğrusunu söylemek gerekirse Yaşar Kemal'in kağıda döktüğü o benzersiz betimlemelerden yoksun, Memduh Ün'ün sinema dilinin ne yazık ki güçsüz kaldığı ama neresinden bakılsa iyi bir filmidir "Ağrı Dağı Efsanesi". Romandaki heyecan yoktur ama romanı okumuş olsanız bile merakla izlenir Ün'ün filmi.

Romanda Gülbahar'ın 'ne yapacağı

belirsiz', hem kız kardeşini çok seven hem de babasından çok korkan, biraz da içten pazarlıklı erkek kardeşi Yusuf'u, filmde Coşkun Göğen canlandırır. İyi de oynar Göğen. Lütfi Akad, Duygu Sağıroğlu ve Memduh Ün'ün birlikte imza attıkları senaryo, Yusuf'u tam olarak kötü çizer. Tıpkı diğer kız kardeş gibi... Yaşar Kemal'in, Mahmut Han'a karşı bir anlamda Ahmet'in yanında duran, daha doğrusu 'arayı bulmaya' çalışan Kürt Beyleri de filmde 'Kürtlüklerinden' kurtulmuşlardır. Aynı biçimde romanda Osmanlı'ya dair olumsuz ifadeler de filmde yer verilmemiştir. Ama, "Zulüm ocağı olacağına varsın bütün saraylar yıkılsın" gibisinden 'saray karşıtı' vurgular aynen korunmuştur. Bir de roman da Mahmut Han'ın zindana attığı Ahmet, Sofi ve Musa Bey'in boyunlarının vurulacağından söz edilirken, bu ölüm şekli filmde nedense 'asılma'ya dönüştürülmüş, Musa Bey'in adı da Molla Kerim olmuştur. Değişmeyen şey ise, elbette, romanda da filmde de sonunda halk birleşir, sarayın kapısına dayanır.

Sinema yazarı Burçak Evren, Milliyet Sanat dergisinin Kasım 1975 sayısında yayımlanan yazısında şöyle değerlendirmiş "Ağrı Dağı Efsanesi"ni:

"Yaşar Kemal'in birçok yapıtında olduğu gibi 'Ağrı Dağı Efsanesi'nde de Anadolu mit'lerinin acılı, buruk ve ana hatlarıyla antik tragediyaların çizgisinde gelişip sonuçlanan özellikler vardır. İnsanoğlunun bir masal gerçeği içinde de olsa elde etmek istediklerini ya da güçlüler karşısındaki tavrını, doğa dışı çabalarla tesadüflere bağlayan bu özelliklerin, günümüz için yanıltıcı genellemeleri beraberinde getirdiği de bir gerçektir. Memduh Ün'ün böylesine bir gerçeği görmemezlikten gelerek, eserin sadece sinema için geçerli sayılabilecek

malzemesinden yararlanmasi, boyutlu ve mesajlı bir film yerine, efsaneyi bir kez daha masallaştırmasına neden olmuş. Yaşar Kemal'in yapıtı için de geçerli olabilecek bu temel eleştiri yanında, filmin sinema açısından da birçok aksaklıklar taşıdığını söyleyebiliriz (...) Tabii bir de yazımızın yanında sözünü ettiğimiz eserin orijinalinden gelen heyecan var ki, bunu da Memduh Ün'ün filminde arayıp bulmak olanaksız."

Yaşar Kemal'i, Türkçenin en büyük ustasını, dünya edebiyatının devlerinden birini sonsuzluğa uğurladık. Ağrı Dağı yerinde durdukça, asla unutulmayacak.

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

PAZARLA GELEN MUTLULUK

Sinemada anlatılması netameli olan konular vardır. Yetişkin bir adamın, küçük bir kız çocuğuyla arkadaşlık kurması gibi... Üstelik; bu küçük kız adama 18 yaşına geldiğinde onunla evleneceğini söylüyor! Fransız yönetmen **Serge Bourguignon**, kısacık sinema kariyerinin ilk filmi "Pazarla Gelen Mutluluk" (**Les Dimanches De Ville d'Avray**) ile sadece seyircinin ilgisini değil, 'En İyi Yabancı Film' Oscar'ını da kazanmıştı. Yani **Luc Besson'un** "Sevginin Gücü"nden (**Leon**) çok önce o tehlikeli sulara naif bir giriş yapmıştı Bourguignon...

TÜRKİYE'DE VIZYONA ÇIKAMAMIŞ BİR KLASİKTİR "LES DIMANCHES DE VILLE D'AVRAY" YA DA İNGİLİZCE ADIYLA "SUNDAYS AND CYBELE". YILLAR SONRA TRT'NİN BUGÜNDEN DAHA AYDINLIK OLDUĞU ZAMANLARDA "PAZARLA GELEN MUTLULUK" ADIYLA GÖSTERİLMİŞTİ. SERGE BOURGUIGNON'UN ÜÇ FİLMİK YÖNETMENLİK KARIYERİNİN BU en özel filmi, dört başı mamur, çok melankolik bir dramdır...

Bir savaş pilotu olan Pierre (Hardy Krüger), II. Dünya Savaşı sırasındaki bir hava saldırısında sivillerle dolu bir köyde uçağıyla yere çakılır. Düşmeden hemen önce küçük bir kız çocuğuyla gözgöze gelmiştir. Hem bunun hem de düşüşün travmasıyla ruhsal ve bedensel olarak enkaz bir halde kurtulmuştur. İyileşme sürecinde ona bakan bekar ve iyi kalpli hemşire Madeleine tedavi sonrasında da Pierre'i bırakmaz. Romantik bir ilişki içindedirler ama Pierre geçmişine dair pek çok şeyi hatırlamıyordur. Bu da onu hem yaralı bir adam hem de bir çocuk kadar hassas bir hale getirmiştir. Madeleine onun bu durumuyla sabırla ve sevgiyle uğraşıyordur...

Bir kuş kafesi dükkânında çalışan Carlos adlı ustaya yardım ederek zaman geçiren Pierre, zaman zaman da tek başına dolaşıyordur. Bir gün sık sık gitmekten keyif aldığı tren istasyonunda yatılı bir okulun adresini arayan bir baba-kızla karşılaşır. Nedenini bilmediği bir ilgiyle kıza takılı kalır Pierre...

Bu kız 12 yaşındaki Cybele'dir. Babası tarafından yatılı bir okula terkedilen hassas, melankolik bir kızdır Cybele. Pierre onları takip ederek olanlara şahit olur. Terkedilen kızın yalnızlığını kendi yaralı haline benzetir. Sonraki pazar günü okula kendisini kızın babası olarak tanıtır ve bundan böyle her pazar günü Cybele'i dışarı çıkartmaya başlar. Cybele gerçek ismini saklar Pierre'den ve ona Françoise demesini ister. Birlikte zaman geçirdikçe küçük kızın dünyasından çok etkilenir Pierre. Yetişkinlerin dünyasında rahat edemez olur. Kız da ona aşık olduğunu söylemeye başlamıştır üstelik...

Cybele ve Pierre'in naif dostluğu evcilik oynayan iki çocuk gibidir bazen. Çünkü Pierre'in Madeleine ile yaşadığı bir cinsellik varken Cybele'e asla öyle bir imada bulunmaz. Ama yine de onu kıskanır. Başka bir çocuktan ve hatta aynı gölet kıyısında at binen yabancı bir adamdan da kıskanır. Kafes ustası Carlos bu durumu en anlayışlı karşılayan kişidir bu küçük taşra kentinde. Pierre'in kıza zarar vermeyeceğinden adı gibi emindir. Ama başta karısı olmak üzere kızın Pierre'in gerçek kızı olmadığı anlaşılınca kentte küçük kıpırdanmalar başlar.

Hikayenin bir de Madelein kısmı vardır. Madeleine'in Pierre'e olan sevgisi biraz anne şefkati gibidir. Pierre'i iyileştirmek için sabır ve fedakarlıkla yaklaşır ona... Asıl özlediği ilişkiyi Pierre'i iyileştirdikten

sonra başlayacaktır ona göre... Ancak Cybele'i öğrendiğinde onu çok kıskanır Madeleine. Onları uzaktan izleyince iki mutlu çocuk görür sanki. Ancak bütün sağduyusuna rağmen bir doktor arkadaşının bu durumu polise haber vermesine engel olamaz...

Yönetmen Bourguignon tarafından senaryolaştırılan Bernard Eschassériaux adlı yazarın romanı, yetişkinlerin ne kadar isteseler de çocuk masumiyetine geri dönemeyeceklerini, toplumun ahlak kurallarını bahane göstererek buna asla izin vermeyeceğini anlatıyor. Ancak yönetmen Bourguignon sinemasıyla bu temayı o kadar güçlendirmiş ki hayran olmamak elde değil. Truffaut, Melville, Chabrol ve Malle gibi Fransız yönetmenlerle çalışmış (ünlü "400 Darbe/ Les Quatre Cents Coups", "Kıralık Katil/Le Samourai" filmlerinde de onun imzası var) usta görüntü yönetmeni Henri Decaë'nin olağanüstü bir emeği olduğunu da belirtmek gerek.

Lezzet veren kaydırmalar, son derece etkili kullanılmış 'zoom in/ zoom out'larla film bir defa izlendiğinde dahi hafızalardan silinmeyecek sahneler sunuyor izleyicisine... Öyle iyi kadrajlarla süslü ki, mesela melek figürlü kapının açılır açılmaz Pierre'in kafasının gözükmesi gibi küçük detaylar var. Pierre'in kendi hayatı içindeki sahnelerde hep dar açının tercih edilmesi, bir şeye sıkışmış gibi (bir arabanın yan

aynasında, ya da büyük bir kuş kafesinin içinde) gösterilmesine karşılık, Pierre'in kızla geçirdiği zamanlarda geniş açılı mizansenlere geçilmesi... Pierre'in Madeleine ve arkadaşlarıyla yediği yemekte hepsine kadehin dibiyile bakması, diğer insanları o kadehin yarattığı efektle görmesi... Pierre'e göre gerçek değiller adeta yetişkinler, deformeler! Maskeliler sanki... Bir akvaryuma ya da kuş kafesine denk gelip de görünmez olan kadın kafaları var mesela filmde.. Bir çocuk gibi bunların arasında kalmıştır Pierre. Zaten cebinde küçük çocuklar gibi kesme cam parçaları taşır ve onları sadece Cybele ile paylaşır.

Tabi ki 12 yaşında her kız çocuğu gibi Cybele'in de 'uyanış'ı başlamıştır yavaştan. Cybele küçük bir matematik hesabıyla o günden 6 yıl sonra kendisi 18 yaşına geldiğinde evlenebileceklerini söyler Pierre'e. Zaten yalnız kaldıklarında aralarındaki ilişkiyi domine eden de hep odur. Her pazar günü saflığa, doğaya dönerler birlikte. Göl kenarındaki yansımaları onlara daha mutlu oldukları başka bir dünyayı tasvir ediyordur.

Cybele'i oynayan Patricia Gozzi'nin bu filmde sonra iki üç filmde daha oynayıp evlenince oyunculuğu bırakması ise büyük bir kayıp. Gozzi'nin doğal oyunculuğu ve etki bırakan bakışları daha bir sürü filmde pek çok yönetmenin çok işine yarayabilirdi...

BEYAZPERDEDE 11 YAŞAR KEMAL

UYARLAMASI

Bir tane Yaşar Kemal'imiz vardı... Bu saatten sonra bir tane daha **Yaşar Kemal** çıkarabilir mi bu topraklar bakalım... Ama onun **ölümsüz eserleri** daha yıllarca okunacak ve filmleri yapılmaya da devam edecek... Biz de bu hafta üstadın romanlarından uyarlanan **'tescilli' filmleri** bir kez daha hatırlatalım istedik...

LÜTFİ AKAD ANILARINDA, YAŞAR KEMAL ÖYKÜLERİNİN SINEMACILAR için tuzaklarla dolu olduğunu örneklerle anlatır; "İnce Memed"i beyazperdeye aktarma çabasıdan "başa gelen bela" şeklinde söz eder. Gerçekten de izinli-izinsiz, sayısız Yaşar Kemal uyarlaması söz konusu olmakla birlikte, ortaya çıkan filmlerin hiçbiri büyük beğeni toplamaz. Sayısı da belli değildir; ölümsüzlüğe uğurladığımız dev yazarın yapıtlarından sinemaya yansıyan örneklerin. Örneğin "İnce Cumali"nin kaynağı nedir, merak konusudur. Yılmaz Güney, "İnce Memed tam 19 kez sinemaya uyarlandı, 17'sinde ben oynadım" diye boşuna dememiştir. Bir de Erden Kıral'ın "Kanal"ı gibi, Yaşar Kemal'in "Teneke"sinden aktarılıp aktarılmadığı tartışmalı filmler söz konusudur ki gerisini siz düşünün.

1 BEYAZ MENDİL (1955)

İlk Yaşar Kemal uyarlaması. Başrollerde Fikret Hakan, Alman oyuncu Ruth Elizabeth ve çam ağaçları var. Dikkat çekici müzik çalışması Muzaffer Sarısözen'in. Yönetmen Lütfi Akad'ın, "Batı'da sanayi devrimi yıllarının bir öyküsü. Olay, yeni ilaçlar devriminden önce geçer. Yaşar Kemal bu konuyu Anadolu'nun bir köy ortamına götürmüş" dediği "Beyaz Mendil", kaçırdığı yavuklusu Zeliha'nın hastalığını (verem) tedavi etmek için çabalayan Alacaköylü Hasan'ın serüveni çerçevesinde geliyor. "Düşman ailelerin birbirini seven çocukları" temalı bir dram. Öykü sonradan iki kez daha, yazarından izin alınmadan filme aktarıldı. Yaşar Kemal, yapımcılardan birine dava açtı ve kazandı, diğer yapımcıyı affettiğini açıkladı.

2 BERABER ÖLELİM (1958)

Yaşar Kemal'in allak bullak edici bir yoksulluk ve hastalık kesiti sunduğu "Sarı Sıcak" öyküsünden hareketle 'serbest uyarlama'yla çekilen Osman Seden filmi. 1956'da Sami Ayanoglu'nun imza attığı "Kara Çalı"nın bir benzeri... Başroller Ayhan Işık ve Belgin Doruk'un. Âşık olduğu kızın kanser ameliyatı için para bulmaya çalışan ve adı bir soyguna karışan delikanlının öyküsünde, sevdiği kızın polis olan babası da kahramanımızın peşinde... Öykünün tozlu topraklı köy yollarından çıkıp kente taşınması usta yazarın betimlemelerini neredeyse tümüyle yok etmiş ama yine de zamana karşı dayanıklı bir film olduğu söylenebilir. Kriton İlyadis'in çalışması Gazeteciler Cemiyeti Türk Film Festivali'nde en iyi görüntü ödülü almıştı.

3 DOKUZ DAĞIN EFESİ (1958)

Sabahattin Ali'nin "Çakıcı'nın İlk Kurşunu" adlı yapıtına da konu olmuştu ünlü Çakıcı Efe. Yaşar Kemal ise "Çakırcalı Efe" adlı romanında, hiç abartmaya kaçmadan söyleyecek olursak, tüm western tarihine toz yutturacak bir anlatımla karşımıza çıkarmıştı, bu onurlu, namuslu, mert ve son derece acımasız efeyi... Metin Erksan'ın yazdığı-yönettiği filmde, babası, tipik bir nefret nesnesi olan Hasan Çavuş tarafından vurulunca dağa çıkan Çakırcalı'yı Fikret Hakan canlandırıyor. Hayati Hamzaoglu, Erol Taş, Kadir Savun da yardımcı rollerdeler. Gazeteciler Cemiyeti tarafından jüri özel ödülüne değer görülmüştü. 1987'de Fikret Uçak'ın çektiği aynı adlı filmle karıştırılmayacak denli iyi düzeyli bir çalışma.

4 ALAGEYİK (1959)

Dev yazarın "Üç Anadolu Efsanesi / Köroğlu, Karacaoğlan, Alageyik" kitabından uyarlanan Atıf Yılmaz filminin senaryosunda Yılmaz Güney ve Halit Refiğ'in de imzaları var. Yılmaz Güney'in rol aldığı ikinci film. Toros Dağları ve Yörük folklorunun çarpıcı efsanesinde, gözü, babadan kalma geyik avı tutkusundan başka hiçbir şey görmeyen köy delikanlısı ile kendisine sevdalı kıza göz koyan ağanın mücadelesi anlatılıyor. Yılmaz Güney, Talat Gözbak, Pervin Par, resmen döktürüyorlar; üstelik mutlu sona doğru koşuyorlar. Atıf Yılmaz'a 1. Türk Filmleri Yarışması'nda en iyi rejisör ödülü getirmişti. 10 yıl sonra Süreyya Duru'nun çektiği Cüneyt Arkın-Bilal İnci-Mine Mutlu'lu versiyon da hiç fena değildir.

5 KARACAOĞLAN'IN KARA SEVDASI (1959)

Yılmaz Güney, Halit Refiğ ve Atıf Yılmaz'ın yanı sıra Yaşar Kemal'in de senaryo çalışmasına katıldığı film, Türk Halk Edebiyatı'nın en güçlü temsilcilerinden Karacaoğlan ile zalim oba beyinin kızı Elif arasındaki sevdayı, başrollere Nuri Altınok ile Tijen Par'ı oturtarak anlatıyor. "Karac'oğlan eğmelerin / Gönül sevmez değmelerin / İliklenmiş düğmelerin / Çözer Elif diye diye" diyen halk ozanının yaşamı, aşkı ve mücadelesi, bu topraklarda kök salmış dizeler eşliğinde, filmografisindeki Yaşar Kemal uyarlamaları özel bir bölüm oluşturan Atıf Yılmaz tarafından etkileyici tarzda aktarılmış. Efsanede özel yer tutan, Karacaoğlan'ın kan kardeşi Bozdağlı Deli Hüseyin'i canlandıran Kadir Savun da oldukça başarılı.

ÖLÜM KARARI

ROPE (1948)

tuncaarslan@yahoo.com

6 ÖLÜM TARLASI (1966)

5. Antalya Film Şenliği'nde en iyi erkek oyuncu (Fikret Hakan), en iyi görüntü yönetmeni (Gani Turanlı) ödülleri alıp, yapım olarak da üçüncülük kürsüsüne çıkan film, Atıf Yılmaz-Yaşar Kemal işbirliğinin doyurucu örneklerinden... Senaryo bizzat Yaşar Kemal'in elinden çıkma. Güneydoğu'daki kaçakçılık gerçeğine eğilen ve Kaçakçı Şahan'ın zorlu mücadelesini anlatan filmin kadrosunda Suna Keskin, Lale Belkis, Erol Taş, Erol Günaydın, Kamuran Yüce gibi isimleri de görmekteyiz. Atıf Yılmaz'ın, o yıl "Ah Güzel İstanbul" dahil toplam beş film yönetmiş olduğu da hatırdı kalsın. 1974'te Yücel Uçanoğlu'nun yönetiminde tekrar çekilmiş, başrolü bu kez Kartal Tibet üstlenmiş, kahramanın adı bu kez Ali Ekber olmuştu.

7 AĞRI DAĞI EFSANESİ (1975)

Yapımcı-yönetmen Memduh Ün'ün senaryosunu Lütfi Akad ve Duygu Sağıroğlu'yla birlikte yazdığı, alçakgönüllü bir başyapıt. Saray sahibi gaddar Mahmut Han'ın atı, çoban Ahmet'in evinin önünde durur. Yaşlı bilge Sofi'nin uyarısıyla uzağa götürülen at, iki kez daha aynı yere gelir. Mahmut Han, atını geri ister ama artık "baş verilir, hak yadigarı verilmez" töresi gereğince Ahmet ata sahip çıkar. Sonrasında büyük zulüm, büyük zindan, büyük sevdâ ve "Dağlıların" büyük ve sessiz isyanı yaşanacaktır. Hakan Balamir ile Fatma Girik arasında mükemmel kimya tutturulmuş. Hayati Hamzaoğlu'nun da 'kötü adam'da gerçekten harika olduğu, ağır temposuna rağmen tıpkı kaynak roman gibi çok sürükleyici bir film.

8 YILANI ÖLDÜRSELER (1981)

Yaşar Kemal'in en ince romanlarından ama içine dünyaları sığdırdığı "Yılanı Öldürseler", bir anlamda topraklarımızdaki namus-töre-kadın cinayetlerinin kuruyası kökenine bakan, eşsiz bir metindir. Türkan Şoray'ın hem yönetip hem başrolü üstlendiği film, 'yasak aşk' teması çerçevesinde bir 'intikam' öyküsü anlatıyor. Sevdığı adam yerine köyün ağasıyla evlendirilen güzeller güzeli kız, ağanın ve ardından da sevdalısının öldürülmesi üzerine sıranın kendisine gelmesini bekliyor. Cellatlıkla görevlendirilen delikanlı, bu güzelliğe kıyamıyor. Cellatlık görevi bu kez kendi oğluna veriliyor. Şoray, Talat Bulut, Mahmut Cevher, Ahmet Mekin, Aliye Rona'lı kadroyla, unutulmayacak sahneler içeren dört dörtlük bir film.

9 İNCE MEMED (MEMED MY HAWK, 1984)

Ünlü İngiliz aktör Peter Ustinov sinema yaşamında dokuz filme de yönetmen olarak adını yazdırmıştı. "İnce Memed", yönettiği son film ve ne yazık ki tam bir hayal kırıklığı. 6,2 olan imdb notunun bile abartılı olduğu söylenebilir. Senaryo 1979 yılında Türkiye'de sansüre takıldığı ve yapımına izin verilmediği için Yugoslavya-Üsküp'te çekilen, hiçbir Türk oyuncunun rol almadığı film, Yaşar Kemal'in ünlü romanının ruhundan çok uzakta. Simon Dutton da pek İnce Memed değil. Dolayısıyla, dünyada da Türkiye'de de hiç ilgi görmedi ve destansı romanın beyazperdeye aktarılamayacağı iddialarına net bir karşılık oluşturdu. Filmin orijinal adı, romanda yaşlı bilgenin "Memedim, şahinim..." sözlerinden kaynaklanıyor.

10 YER DEMİR GÖK BAKIR (1987)

Zülfü Livaneli ilk kez yönetmenlik koltuğuna oturuyor ve müziklerini de yaptığı filmde eli yüzü gayet düzgün bir Yaşar Kemal uyarlaması ortaya koyuyor. Senaryoyu Yaşar Kemal'le birlikte yazdığını da belirtelim. "Dağın Öte Yüzü" üçlemesinin ikinci kitabında, bir tür "şeyh uçmaz, müritleri uçurur" anlatılır. Gırtlaklarına kadar borçlu oldukları ağanın kötülüklerinden korunmak için bir tür ermiş muamelesi gören Taşbaş'a sığınır. Ortak yapımcının biri Wim Wenders... Rutkay Aziz, Yavuzer Çetinkaya, Serap Aksoy, Macide Tanır'lı kadro ellerinden geleni yapmış durumda. Kardaki ölüm sahnesi ise antolojilere geçmiş durumda. Görüntü (Jurgen Jurgens) ve sanat yönetimi (Yudum ve Gürsel Yontan) üst düzeyde.

11 MENEKŞE KOYU (1991)

Barbro Karabuda'nın, başrolleri Türkan Şoray, Sven Vollter ve Macit Koper'e vererek çektiği Türk-İsveç ortak yapımı "Menekşe Koyu", bir balıkçı köyüne gelen, her işten anlayan Kerem Usta'nın köy halkıyla gündelik ilişkilerini anlatan sıcak bir öykü içeriyor. Sonra, nicedir beklediği kadın da Almanya'dan, iki çocuğuyla çıkıp geliyor. Yaşar Kemal'in "Ağır Akan Su" adlı öyküsünden uyarlama ve sesli çekilen ilk Türk filmi olma özelliği taşıyor. Yönetmenin gerçeküstü dokunuşlarla da bezediği "Menekşe Koyu", Kerem Usta'nın yaşadığı negatif dönüşümle belleklerde iz bırakan, Yaşar Kemal'in alışılmadık bir dünyada adımlar atmasından kaynaklanan, klasik dramaturjiden kurtulmuş, hayli ilginç bir film.

GRI BAHÇELER

Albert ve David Maysles'in 1975'te çektikleri belgesel başyapıtları “Gri Bahçeler” (Grey Gardens), Amerika'nın **varlıklı** bir köşesinde çürümekte olan bir evin hikayesini, bu evin içinde yaşayan iki kadının **tuhaf** iktidar mücadelesini ve **Amerikan Rüyası**'nın umulmadık akıbetini anlatıyor.

YIL 1973. ALBERT VE DAVID MAYSLES, JOHN F. KENNEDY'NİN EŞİ OLAN JACQUELINE KENNEDY ONASSIS'İN KARDEŞİ LEE RADZIWIŁL'İN ÇOCUKLUĞU ÜZERİNE BİR BELGESEL PROJESİ GELİŞTİRMEKTEDİRLER. ETRAFLI ARAŞTIRMALARININ BİR PARÇASI OLARAK BEALE AİLESİYLE TANİŞTİRİLİRLER. BU TANIŞMA, İKİ BELGESELÇİNİN HAYATINDAKİ BİR dönüm noktasıdır. Beale ailesinin yaşantısı kısa sürede Maysles kardeşleri tesiri altına alır. Projenin odağı baştan aşağı değişir. Yeni istikamet, New York'un varlıklı insanların yaşadığı Hamptons'tır. Gerçeğin başrolünde ise Edith 'Küçük Edie' Bouvier Beale ve annesi Edith Bouvier Beale vardır.

Arthur C. Clarke'ın başyapıtlarından biri olan “2001: Bir Uzay Efsanesi” romanının Stanley Kubrick ve Clarke tarafından ortaklaşa yazılan önsözünde kurmaca ve gerçeklik üzerine düşündürülen şu satırlar bulunur: “...Neden? Bu çok makul sorunun olası cevaplarından biri elinizde. Fakat lütfen unutmayın. Bu yalnızca kurmaca bir eserdir. Gerçek, her zaman olduğu gibi, çok daha tuhaf olacaktır?” Maysles kardeşlerin “Gri Bahçeler”ine (Grey Gardens) ilk olarak bu satırlardan bakmanın uygun olacağını düşünüyoruz. Zira “Gri Bahçeler”, Clarke ve Kubrick'in bu satırlarını onaylayan türden, tuhaf mı tuhaf bir durum hikayesi anlatıyor.

Albert ve David Maysles kardeşlerin Beale ailesiyle ilk tanışmasının bir yıl ertesinde başlıyor “Gri Bahçeler”in çekimleri. Kameralar, New York'un sayfiye bölgelerine taşınıyor. Bütün bu doğal güzellikler içinde bir ev göze çarpıyor. Her santimetrekareye yorucu bir grilik hakim. Belli ki, bu evin bahçelerine balta girmemiş. Bakımsız, çürük, solgun otların hemen arkasında bir ev yükseliyor. Bu ev, Amerikan Rüyası'nın başını sokmak istediği o çatılardan birine sahip sanki. Eğer ki yakından bakmazsanız...

Kamera biraz daha yaklaşıyor. Bir anda beklentiler, yerini gerçeklere bırakıyorlar. O bakımsız bahçenin evi, bir harabeye dönmüş. Yıkık dökük, tükenmiş ve buna rağmen direnmeye çabalayan bir ahşap yığılı burası. Kapıda oldukça samimi ve misafirperver bir tavra sahip 'Küçük Edie' beliriyor. Bir süre boyunca kendisini ve annesini takibe alacak olan belgesel ekibini karşılıyor. Böylece kameralar evin içine ilk adımlarını atıyorlar. Toz, pislik ve sinemanın bütün engellerini aşmaya talip bir 'koku' var adeta bu evin içerisinde. Her köşede bir kedi, kendi yaşam alanının bağımsızlığını ilan etmiş gibi. 'Büyük Edie' ile tanışıyoruz. Yaşlı kadın, bir bastona ve çoğunlukla da bir yatağa mahkum; ancak aklından ve dilinden hiçbir şey yitirmemiş. Hikayesini asla açıklıkla anlatmıyor; ancak gizleyemeyeceğinin de farkında.

Biri yaşlı, diğeri orta yaşlı anne-kız arasındaki ilişkinin ayrıntılarında gezinen bir film “Gri Bahçeler”. Daha geniş bir perspektiften bakınca ise, Amerika'nın merhametsizce süpürdüğü düşkün bir kraliçeyi ve bir prensesi anlatıyor adeta. Bir tür 'pişmanlıklar' filmi. Bir zamanların şaşılahtı evinde, sürekli geçmişe bakmakla lanetlenmiş iki kadını anlamaya çalışıyor. Onlara bütün pişmanlıklarını, bütün acılarını itiraf etme fırsatı tanıyor. Daha da öteye giderek onları birbiriyle yüzleştiriyor, kameranın 'gizlenen' hisleri dürtme gücünü kullanarak.

“Gri Bahçeler”, bayağı bir izlekten yola çıkıp da “Nereden nereye?” sorusuna saplanıp kalmayı reddeden bir belgesel. Maysles kardeşlerin, yönlendirmekten ziyade olup biteni ısrarla kovalayan üslupları bunun en net kanıtı. Bütün meselenin odağında aslında bu iki kadının iktidar mücadelesi var. Bu mücadele, sahip olduğu 'toprakların' ve 'ülkenin' güçlü olduğu zamanlardan başlamış; harap düştüğü 'bugünlere' kadar uzanmış vaziyette. İkisi de birbirini suçluyor. İkisi de birbirini kısıyor. Lakin en çok hiç evlenmemiş ve kaçamamış olan 'Küçük Edie' hayatındaki 'zamanlama duygusu'na lanet okuyor. Zira gidememenin, kaçamamanın ağırlığı üzerine yapmışmış. Bu yüzden gidebilen, kaçabilen arkadaşlarından bahsediyor durmaksızın.

“Gri Bahçeler”in gerçek anlamda çözüldüğü sahnelerden birinde 'Küçük Edie', kameraya dönüp şu cümleleri kuruyor: “Pekala... Size her şeyi anlatacağım, böylece siz de bununla yüzleşebilirsiniz. Bu benim annemin evi. Annem bu eve sahip! Bu yüzden kendi istediği insanları içeri alıyor; benim istediğim insanları içeri almıyor. Kimi istediğimi de Tanrı bilir! Annem Eugene'in bu evde 15 dakikadan bile kalmasına izin vermezdi. Ama ben Tom Logan'la 10 sene birlikte yaşamak zorunda kaldım. Şimdi de gördüğünüz gibi, annemin arkadaşı olan Jerry gelip duruyor. Bu konuda yapabileceğim hiçbir şey yok. Sanırım kızların neden evlendiğini şimdi anlıyorum. Çünkü zorunda kalıyorlar. Bu sadece kiminle beraber yaşamak istediğinle ilgili.” Hemen arkasından gülümsüyor ve “Bilmiyorum” diyor. “En iyisi gidip annemi ve kedileri kontrol edeyim.”

Buz gibi ve rafine bir üsluba sahip olmasına rağmen oldukça dokunaklı ve eğlenceli bir belgesel “Gri Bahçeler”. Maysles kardeşler, bir gerçek hayat melodramını, gerçekliğin tuhaflığının farkında olarak, olabilecek en katıksız şekilde anlatmayı seçiyorlar. “Gri Bahçeler”i başyapıt yapan da Maysles kardeşlerin sanata ve malzemelerine olan bu aşırı duyarlı bakışları.

300: BİR İMPARATORLUĞUN YÜKSELİŞİ

ORJİNAL ADI 300: Rise of an Empire

YÖNETMEN Noam Murro

OYUNCULAR Sullivan Stapleton, Eva Green, Lena Headey, Hans Matheson, Callan Mulvey, David Pevsner, Rodrigo Santoro

YAPIM/SÜRE 2014 ABD, 98 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İng. ve Tr.

ŞİRKET Yeni Film (Warner)

TIPKI İLKİ GİBİ 'TARİHİ'
BİR MESELEYE DAİR
YORUM OLMAKTAN
ZİYADE, AKSİYON
ÜZERİNE KURULU YİNE...

BÜYÜK SÜKSE YAPAN "300 SPARTALI" FİLMİNİN DEVAMI DEĞİLSE DE 'O SIRADA BAŞKA BİR YERDE' VERSİYONU OLAN "300: BİR İmparatorluğun Yükselişi", ilk filmde Leonidas ve askerlerinin Xerxes'in ordusuna karşı direndiği sıralarda, Ege Denizi'nde yaşananları anlatıyor.

Xerxes'in amirali Artemisia ile Atinalı mevkidaşı Themistocles arasındaki amansız deniz savaşına tanıklık ediyoruz bu sefer. İlk filme göndermelerle dolu olan bu yeni yapımda daha önceki filmin temel yaklaşımlarının devam ettiğini söyleyelim. Demokrasiye âşık, beyaz, kaslı Batı ile barbar ve tabii ki koyu renkli vahşi Doğulular arasında geçiyor yine hikaye.

Ama hakkını yemeyelim, bu kez ilk filmden farklı olarak Pers tarafına da bakabiliyor ve Xerxes ve Artemisia'nın neden bu kadar 'kötü' olduğunu anlama fırsatını buluyoruz. Tabii bunun böyle olmasında bu ikinci filmin ilk hikayeye kaynaklık eden çizgi romanın yaratıcısı Frank Miller'in bu kez Pers kralını merkeze koyduğu 'Xerxes' adlı eserinden esinlenilmiş olmasının da payı olmalı.

Ama yine de bu filmin de tıpkı ilki gibi 'tarihi'

bir meseleye dair yorum olmaktan ziyade, daha çok aksiyon üzerine kurulu olduğunu, hikayeden çok estetikle ilgilendiğini belirtmeden geçmeyelim. İlk filmde farklı olarak, belki de savaş alanının dağınıklığı nedeniyle hikayesinin de dağınık olduğunu, bu açığın görsel şovla kapatılmak istendiğini söylemeden geçmeyelim.

İlk filmin yönetmeni Zack Snyder'ın bu kez yapımcı ve senarist olarak projeye dahil olduğu, yönetmen koltuğunu ise daha önce "Aşkın Yaşı Yok"u (Smant People) çeken Noam Murro'ya bıraktığı yapım, ilk filmin grafik özelliklerini daha da abartarak anlatmayı deniyor.

Bu grafik estetiğinin sinemada görülmesi daha iyi olabilir ama evde izlemek de en azından başağrısının önüne geçmek için tercih sebebi.

Eva Green, etkileyici bir anti kahraman portresi çiziyor

Bu kadar beceriksizlikle Persler'in nasıl büyük bir medeniyet kurduklarını anlamak zor.

ACISIYLA,

TATLISIYLA,

EKŞİSİYLE

Ekşi Sinema
www.eksisinema.com

ADALET

★ ★ ★

ORJİNAL ADI The Equalizer
YÖNETMEN Antoine Fuqua

OYUNCULAR Denzel Washington,
Marton Csokas, Chole Grace Moretz,
David Harbour, Bill Pullman, Melissa Leo
YAPIM/SÜRE 2014 ABD, 132 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.40:1, 5.1 DD İng. ve Tr.
ŞİRKET Bir Film (Sony)

İLERLEMİŞ YAŞINA KARŞIN USTA OYUNCU FİLMİ
BİR TÜR 'WASHINGTON
ŞOV'A DÖNÜŞTÜRÜP
VAZİYETİ KURTARIYOR...

BİR DOLU ROLDE İZLEDİK DENZEL WASHINGTON'I BUGÜNE DEK VE HEPSİNİ DE ÜÇ AŞAĞI BEŞ YUKARI KIVIRDI BİZE GÖRE; PEK BOŞU yok yani. Yapımcılığını üstlenip para yatırdığı 2014 filmi "Adalet"te de aynı durum söz konusu.

Sürprizsiz 'orta halli' bir suç öyküsü bu; evet. Dramatik yapıyı fazla önemsemeyen, lafi dolaştırmadan ve konuya derin anlamlar katmaya kalkışmadan direkt aksiyonu hedefliyor. Ancak, Washington faktörü var bir de işin içinde. İlerlemiş yaşına karşın usta oyuncu filmi bir tür 'Washington şov'a dönüştürüyor ve vaziyeti kurtarıyor. Aslında daha önce başrole Russell Crowe'u istemiş ve olmayınca kendisi oynama durumunda kalmış. Yönetmenliği de Antoine Fuqua'ya teslim etmiş; hani şu "İlk Gün"le (Training Day) Denzel Washington'a Oscar kazandırmış yönetmen...

Net iki bölüme ayrılıyor "Adalet"; ilk yarı sıradan, rutin bir yaşam. İkinci yarı seyir zevki artan, gayet iyi çekilmiş, kurgulanmış, sıra dışı görüntülerle ilerleyen bir avantür.

Adamımız Robert McCall eski CIA ajanı;

kendisini ölmüş gibi gösterip bir başka kimlikle sakin yaşamı seçmiş. Boston'da yapı markette çalışıyor, her akşam evinin yakınındaki lokantada yiyor ve kimseye bulaşmıyor; haksızlık yapılmadığı sürece. Hayat kadını Alena'ya Rus mafyasının reva gördüğü şiddet sonrası McCall'un adalet duygusu ağır basıyor ve olanlar oluyor...

Kişilere boğulmuş senaryo Washington ile Fuqua ayarında olmasa da kesinlikle sıkıyor. İkili, Seksenler'in favori TV dizilerinden "The Equalizer"den esinlenerek yazılmış öyküyü bol kanla bezeyerek, dövüşün tavan yaptığı hale getirerek, müziği müthiş verimli kullanarak kolay izlenen bir iş çıkarıyor. Bu arada 'kötü adam' Marton Csokas'ı da unutmamak gerek; performansı üst düzeyde.

'Self Made Man' öyküsü olmasına karşın mantık sınırlarını çok zorlamıyor'

Dövüş sahneleri uzun; daha tadında bırakılabilirdi.

SINEMAMUZIK.COM

“Bir tıkla gerçek habere ulaş”

DEUTSCHKREUZ KALESİ'NİN BENZERSİZ SAVUNULUŞU

Werner Herzog, 1967 tarihli “Deutschkreuz Kalesi’nin Benzersiz Savunuluşu”nda (Die Beispiellose Verteidigung der Festung Deutschkreuz) savaşın saçmalığını, **‘deli işi’** şeklinde özetlenebilecek iğrenç doğasını **alışılmadık bir dille** beyazperdeye taşıyor.

ORJİNAL ADI Die Beispiellose
Verteidigung Der
Festung Deutschkreuz
YÖNETMEN Werner Herzog
YAPIM 1967 Batı Almanya
SÜRE 14 dk.

WERNER HERZOG’UN GELMİŞ GEÇMİŞ EN ÖNEMLİ SİNEMACILARDAN BİRİ OLDUĞU KONUSUNDA HEPİMİZ HEMFİKİRİZ. PEKİ, KAÇIMIZ onun aynı zamanda sinema tarihinin görüp görebileceği en ‘üşütük’ adamlardan biri olduğundan kuşkulu? Yalnızca eksantrik kişiliği, filmlerinin setinde büründüğü çekilmez, aşırı talepkar, uzlaşılması imkansız provokatör kimliği ya da geniş midesiyle değil, seçtiği karakter ve öykülerle de ‘arıza’ sıfatını sonuna kadar hak eden bir isim Herzog.

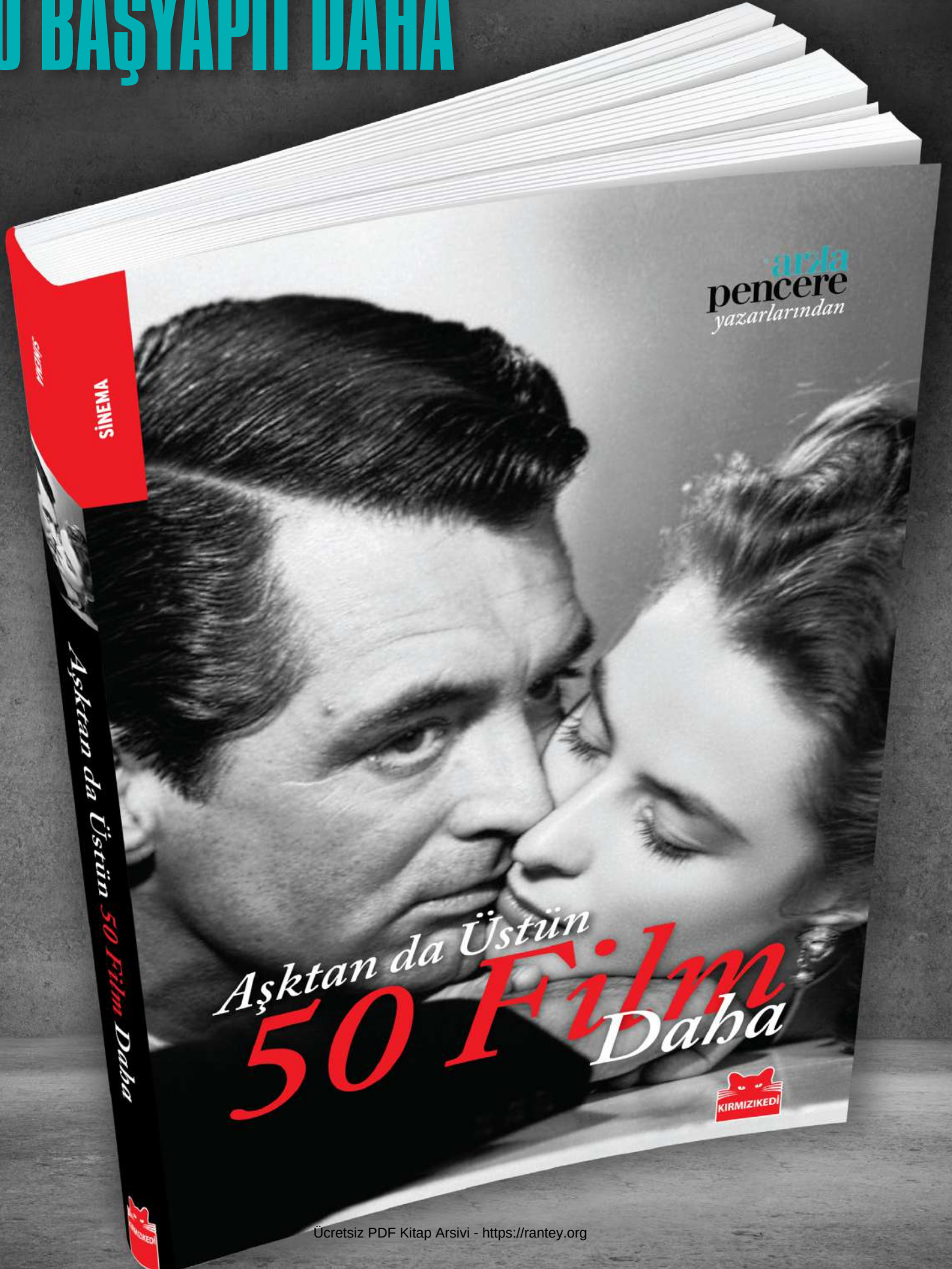
İster kurmaca olsun ister belgesel, filmografisini meydana getiren hemen tüm yapıtların işaret ettiği üzere tuhaf hikayeler ve ‘ucube’ karakterlere adeta tapan Herzog’un kariyerinin başındaki kısa metrajlarında da durum pek farklı değildi. Yönetmenin bizzat kaleme aldığı 1967 tarihli çalışması “Deutschkreuz Kalesi’nin Benzersiz Savunuluşu” da belgesel bir yapıyla hurafelere yakışan garip bir mistisizmi birleştiren absürt, düşündürücü ve yer yer

huzursuz edici bir yapım.

Yağmurdan korunmak için kırsalın göbeğindeki terk edilmiş bir kaleye sığınan dört adamın burada buldukları silah ve mühimmatla savaş oyunları oynamaya başlaması üzerine kurulu olan film, tam da Herzog’dan beklenebileceği üzere merkezine delilik mefhumunu yerleştiriyor. Karakterlerinin birer ‘meczip’ olduğuna yönelik açık emarelerin yanı sıra, Herzog arka plana da keza akli dengesi pek yerinde olmadığı aşkar bir dış ses döşeyerek iyiden iyiye bir karabasan atmosferine çekiyor izleyicisini.

Savaşın saçmalığını, ‘deli işi’ şeklinde özetlenebilecek iğrenç doğasını alışılmadık bir dille perdeye taşıyan üstat, savaş aleyhtarı söylemini didaktizm ve kuru bir duygusallıktan soyutlayarak, olsa olsa delilikle açıklanabilecek savaşa ‘ihtiyacının’ bir oyun düzeyinde algılanabilmesindeki dehşet vericiliğe odaklıyor kamerasını.

YEDİ YAZAR, YEDİ AYRI ÜSLUP
50 BAŞYAPIT DAHA

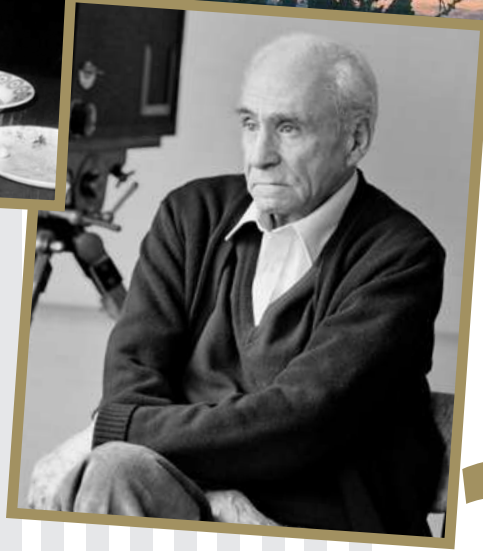
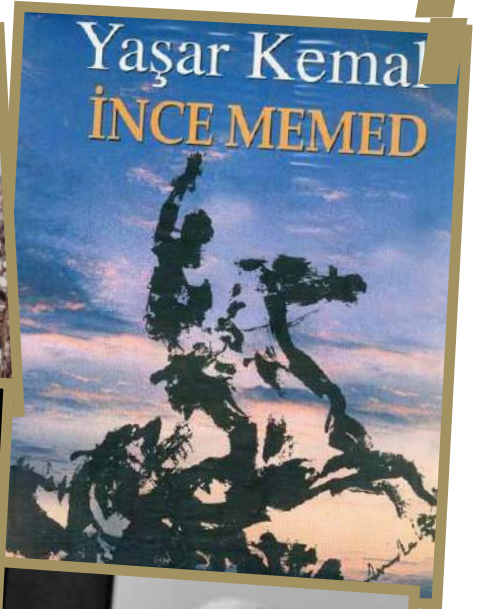
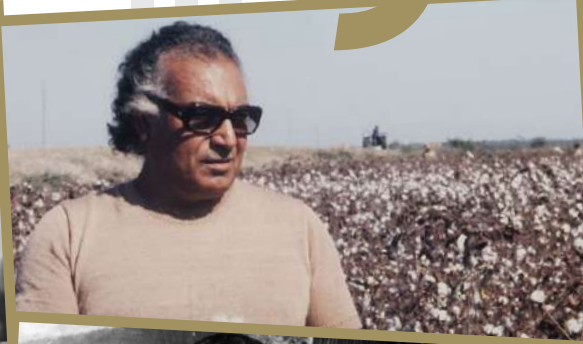
arslan
pencere
yazarlarından

SİNEMA

Aşktan da Üstün 50 Film Daha

Aşktan da Üstün
50 Film
Daha

1 - İki ustayı buluşturacak bir proje: "İnce Memed"

Yaşar Kemal'in "İnce Memed" romanının Peter Ustinov tarafından yapılan 1984 tarihli sinema uyarlaması bilinir, ama ya Lütfi Akad tarafından yıllar önce çekilmek istenen? İki ustayı buluşturacak bu uyarlama neden hayata geçirilemez, anlatalım...

2 - Filmin mekanları bile hazırdı

Lütfi Akad, romanın sinema uyarlamasının zor olacağını bilir. Ama büyük bir titizlikle de senaryoyu yazar. Ama ikinci cildin. Çünkü ilk kitabın hakları 20th Century Fox'a aittir. Senaryo, Ankara'ya sansür kuruluna gönderilince Akad, görüntü yönetmeni Gani Turanlı ile birlikte Toroslar, Adana, Antalya, Amik Ovası'nı dolaşıp mekan tespiti yapar. Amaç, senaryo sansürden geçtiği an vakit kaybetmeden filmin çekimlerine başlamaktır.

3 - İnce Memed'i Yılmaz Güney oynayacaktı

Gani Turanlı'nın anlattığına göre oyuncularla sözleşmeler imzalanmıştır. Herkesi bir heyecan kaplar. İnce Memed'i Yılmaz Güney oynayacaktır. Acele edilmesinin bir nedeni de Güney'in askerde olmasıdır. Çekimler, onun izin tarihine denk getirilmeye çalışılır. Ama Akad ve Turanlı yola çıktıktan yaklaşık 20 gün sonra Ankara'dan haber gelir, senaryo onaylanmamıştır. Tamamı reddedilmiştir.

4 - Kös kös İstanbul'a dönülür

Turanlı, "Ümitlerimiz, heveslerimiz ayaklarımıza dolana dolana, kös kös döndük İstanbul'a. Üzüntüsü hep tazedir yüreğimde" diye anlatır bu yolculuğu. Akad ise hem üzülür hem sevinir. Sevinir çünkü Yaşar Kemal'in eserlerini daha önce sinemaya uyarlamış bir yönetmen olarak onun dünyasını

beyazperdeye aktarmanın zorluğunu bilir. Tunca Arslan'ın Aydınlık'taki yazısında da vurguladığı gibi Akad, "Sırtımdan ağır bir yükün kalkmış olduğunu duyuyorum" diyecektir.

5 - Ya çekilseydi?

Akad, "İnce Memed"i uyarlamış olsaydı nasıl bir film olurdu? Hep bir merak konusu. Gerçi Peter Ustinov'un uyarlaması, romanın epikliğinin ve derinliğinin yanında sönük kalır. Belki de "İnce Memed", onu okuyanların hayallerindeki gibi kalmalı. Neticede ustalar o atlara binip gitti. Gök kubbede hoş sada olarak çok şey bıraktı Yaşar Kemal. Şimdi o sadaya sahip çıkmalı...

ROCK FM 94.5

7. CADDE

SİNEMA VE SOUNDTRACK DÜNYASINA KEYİFLİ BİR YOLCULUK

BİLGEHAN ARAS'LA **7. CADDE** HER CUMA 20.00 / 22.00 ARASI
94.5 ROCK FM'DE

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

“ BENİM KİTAPLARIMI OKUYANLAR YOKSULLARLA BİRLİK OLSUNLAR, YOKSULLUK
BÜTÜN İNSANLIĞIN UTANCIDIR. BENİM KİTAPLARIMI OKUYANLAR CÜMLE
KÖTÜLÜKLERDEN ARINSINLAR. ”

Yaşar Kemal